Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2026/562

2026 3 30

KOMISIJOS REGLAMENTAS (ES) 2026/562

2026 m. kovo 16 d.

kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba geležinkelių, vidaus vandenų kelių ir daugiarūšio transporto sektoriuose skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 93, 107 ir 108 straipsnius

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2022 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentą (ES) 2022/2586 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 93, 107 ir 108 straipsnių taikymo tam tikrų kategorijų valstybės pagalbai geležinkelių, vidaus vandenų kelių ir daugiarūšio transporto sektoriuose ([1]), ypač į jo 1 straipsnį,

paskelbusi šio reglamento projektą pagal Reglamento (ES) 2022/2586 4 straipsnį,

pasikonsultavusi su Valstybės pagalbos patariamuoju komitetu,

kadangi:

(1) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – Sutartis) 107 straipsnio 1 dalies kriterijus atitinkantis valstybės teikiamas finansavimas yra valstybės pagalba, apie kurią pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį turi būti pranešta Komisijai. Tačiau pagal Sutarties 109 straipsnį Taryba gali nustatyti pagalbos kategorijas, kurioms tas reikalavimas pranešti netaikomas. Pagal Sutarties 108 straipsnio 4 dalį Komisija gali priimti reglamentus, susijusius su tų kategorijų valstybės pagalba;

(2) Reglamentu (ES) 2022/2586 Komisijai suteikiami įgaliojimai paskelbti, kad reikalavimas pranešti gali būti tam tikromis sąlygomis netaikomas Sutarties 93 straipsnyje nurodytai pagalbai, skirtai transporto koordinavimui;

(3) pagal Sutarties 93 straipsnį pagalba sausumos transportui laikoma suderinama su Sutartimi, jei ji skirta transporto koordinavimo reikmėms arba jei ja kompensuojama už tam tikrų su viešosios paslaugos sąvoka siejamų įsipareigojimų vykdymą;

(4) Sąjungai yra būtina esminė žalioji ir skaitmeninė transporto transformacija, kad būtų pasiektas Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1119 ([2]) nustatytas Sąjungos poveikio klimatui neutralumo tikslas. Pagal Komisijos 2020 m. Darnaus ir išmanaus judumo strategiją ([3]) Sąjunga paragino valstybes nares imtis priemonių, kad visų rūšių transportas taptų darnesnis, ir skatinti perėjimą prie darnesnių transporto rūšių;

(5) Sutarties 11 straipsniu įtvirtintas Sąjungos įsipareigojimas saugoti aplinką ir pasiekti tvarumą: jame pabrėžiama, kad nustatant ir įgyvendinant Sąjungos politikos ir veiklos kryptis turi būti atsižvelgiama į aplinkos apsaugos reikalavimus;

([1]) OL L 338, 2022 12 30, p. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2586/oj.

([2]) 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999, (OL L 243, 2021 7 9, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

([3]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Darnaus ir išmanaus judumo strategija. Europos transporto kelias į ateitį“ (COM(2020) 789 *final*).

(6) remiantis Komisijos įgyta Sutarties 93 straipsnio taikymo patirtimi laikoma, kad tam tikrų kategorijų valstybės pagalba, skirta transporto koordinavimo reikmėms, nėra labai iškraipanti konkurenciją ir valstybių narių tarpusavio prekybą, jeigu atitinka tam tikrus aiškius suderinamumo kriterijus, nustatytus remiantis plačia sprendimų priėmimo praktika;

(7) šis reglamentas taikomas valstybės pagalbos priemonėms, susijusioms su darniojo sausumos transporto sektoriuose teikiama veiklos pagalba ir investicine pagalba;

(8) Sutarties 108 straipsnio 3 dalyje nustatyta pareiga pranešti neturėtų būti taikoma pagalbai, kuri atitinka visas bendrąsias ir specialiąsias šiame reglamente nustatytas atitinkamų kategorijų pagalbai keliamas sąlygas;

(9) Sutarties 107 straipsnio 1 dalyje apibrėžtai valstybės pagalbai, kuriai netaikomas šis reglamentas, toliau taikomas Sutarties 108 straipsnio 3 dalyje nustatytas reikalavimas pranešti. Šiuo reglamentu nedaroma poveikio valstybių narių galimybei pranešti apie pagalbą, kurios tikslai atitinka šiame reglamente numatytus tikslus;

(10) šis reglamentas turėtų būti taikomas tik transporto koordinavimo reikmėms skirtai pagalbai. Kita vertus, sausumos transporto sektoriuje teikiama pagalba tam tikriems įsipareigojimams, siejamiems su viešosios paslaugos sąvoka, vykdyti turėtų būti toliau reglamentuojama Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1370/2007 ([4]) arba, jeigu ji neatitinka tame reglamente nustatytų sąlygų, apie ją turėtų būti pranešama Komisijai. Transporto paslaugas teikiančios įmonės, kurioms patikėta vykdyti viešųjų paslaugų sutartį, turėtų galėti pasinaudoti pagal šį reglamentą teikiama pagalba, jeigu visų pirma laikomasi šio reglamento 8 straipsnio ir išvengiama per didelio kompensavimo;

(11) šiuo reglamentu turėtų būti sudaromos sąlygos labiau supaprastinti tvarką atsižvelgiant į Komisijos tikslus ([5]), padidinti skaidrumą ir veiksmingai vertinti bei tikrinti valstybės pagalbos taisyklių laikymąsi nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis, kartu išlaikant institucinius Komisijos ir valstybių narių įgaliojimus. Tai atitinka Komisijos komunikatą dėl ES valstybės pagalbos modernizavimo ([6]) ir 2020 m. Komisijos atliktos tinkamumo patikros ([7]) rezultatus, kuriuose pabrėžiamas poreikis mažinti administracinę naštą ir užtikrinti efektyvias viešąsias išlaidas;

(12) bendrosios šio reglamento taikymo sąlygos nustatomos pagal bendruosius principus, kuriais užtikrinama, kad pagalba i) būtų skirta transportui koordinuoti; ii) turėtų aiškų skatinamąjį poveikį; iii) būtų būtina, tinkama ir proporcinga; iv) būtų teikiama visiškai skaidriai, taikant kontrolės mechanizmą ir reguliariai atliekant vertinimą, ir v) nepaveiktų konkurencijos ir prekybos tiek, kad tai kenktų bendriesiems ES interesams;

(13) siekiant užtikrinti, kad teikiama pagalba būtų būtina ir ja būtų skatinama toliau plėtoti veiklą ar projektus, šis reglamentas neturėtų būti taikomas pagalbai tokiai veiklai arba projektams, kuriuos pagalbos gavėjas vis vien vykdytų, net jei pagalba nebūtų suteikta. Reikalavimas pranešti apie pagalbą yra pagal šį reglamentą netaikytinas tik jei su pagalbos lėšomis remiamu projektu ar veikla susiję darbai pradedami pagalbos gavėjui jau pateikus rašytinę paraišką gauti pagalbą. Su remiamo projekto susijusių darbų pradžia nelaikomas žemės pirkimas ir parengiamieji darbai, kaip antai leidimų gavimas ir galimybių studijų atlikimas;

([4]) 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1370/2007 dėl keleivinio geležinkelių ir kelių transporto viešųjų paslaugų ir panaikinantis Tarybos reglamentus (EEB) Nr. 1191/69 ir (EEB) Nr. 1107/70 (OL L 315, 2007 12 3, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2007/1370/oj).

([5]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Paprastesnė ir greitesnė Europa. Komunikatas dėl įgyvendinimo ir supaprastinimo“ (COM(2025) 47 *final*).

([6]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „ES valstybės pagalbos modernizavimas“ (COM(2012) 209 *final*).

([7]) 2020 m. spalio 30 d. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „2012 m. valstybės pagalbos modernizavimo priemonių rinkinio, geležinkelių gairių ir trumpalaikio eksporto kredito draudimo tinkamumo patikra“ (SWD(2020) 257 *final*).

(14) ketindama teikti bet kokią *ad hoc* investicinę pagalbą, kuriai taikomas šis reglamentas, pagalbos gavėjui, kuris yra didelė įmonė, valstybė narė turėtų įsitikinti ne tik kad laikomasi pagalbos gavėjams, kurie yra mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ), taikomų sąlygų dėl skatinamojo poveikio, bet ir kad pagalbos gavėjas, kaip įrodyta jo vidaus dokumentais, būtų išanalizavęs pagalbos lėšomis remtinos investicijos perspektyvumą tuo atveju, jei būtų suteikta pagalba, ir tuo atveju, jei ji nebūtų suteikta. Tokiais atvejais valstybė narė turėtų įsitikinti, kad tokiais dokumentais patvirtinama, jog dėl pagalbos iš esmės padidės ta pagalba remiamos investicijos mastas, iš esmės padidės bendra pagalbos gavėjo tokiai investicijai išleista suma ir (arba) iš esmės paspartės tos investicijos įgyvendinimo užbaigimas;

(15) automatinio pagalbos teikimo mokesčių lengvatų forma schemoms turėtų būti taikoma speciali sąlyga dėl skatinamojo poveikio, atsižvelgiant į tai, kad pagalba pagal tokias pagalbos schemas yra teikiama automatiškai. Ta speciali sąlyga reiškia, kad pagal tas pagalbos schemas turėtų būti remiami tik tie projektai ar veikla, su kuriais susiję darbai pradedami po tų schemų įsigaliojimo. Tačiau jeigu veiklai jau taikytos ankstesnės pagalbos teikimo mokesčių lengvatų forma schemos, ši sąlyga neturėtų būti taikoma dėl paskesnių pagalbos schemų. Vertinant paskesnių pagalbos schemų skatinamąjį poveikį esminis momentas, į kurį reikia atsižvelgti, turėtų būti tai, kada mokestinė priemonė pirmą kartą nustatyta pradinėje pagalbos schemoje;

(16) veiklos pagalba, skirta šio reglamento sąlygas atitinkančioms transporto išorės sąnaudoms mažinti, turėtų būti laikoma turinčia skatinamąjį poveikį, jei tos pagalbos nauda perleidžiama naudotojams ir dėl to padidėja darniojo transporto paslaugų paklausa ir perėjimas prie alternatyvių transporto rūšių. Viešumu siekiama didinti informuotumą apie prieinamas priemones, kuriomis galima sumažinti darniųjų rūšių sausumos transporto konkurencingumo ir vien kelių transporto ir ar kitų konkuruojančių mažiau darnių transporto rūšių konkurencingumo atotrūkį. Taigi laikoma, kad viešumu užtikrinama, jog naudotojams nustatoma kaina atspindėtų gautą pagalbą;

(17) siekiant skaidrumo, vienodų sąlygų ir veiksmingos stebėsenos, šis reglamentas turėtų būti taikomas tik pagalbai, kuri gali būti *ex ante* tiksliai apskaičiuojama pagal jos bendrąjį subsidijos ekvivalentą, kai nereikia atlikti rizikos vertinimo (skaidri pagalba). Šiuo reglamentu turėtų būti apibrėžtos sąlygos, kuriomis tam tikros pagalbos priemonės, kaip antai paskolos, garantijos, mokesčių priemonės ir ypač grąžintini avansai, gali būti laikomos skaidriomis. Pagalba, kurią sudaro garantijos, turėtų būti laikoma skaidria, jeigu bendrasis subsidijos ekvivalentas apskaičiuotas remiantis saugumo garanto („saugaus uosto“) priemokomis, kurios nustatytos atitinkamos rūšies įmonėms. Pagalba taip pat turėtų būti laikoma skaidria, jei prieš įgyvendinant priemonę apie pagalbos, kurią sudaro garantijos, intensyvumo apskaičiavimo metodiką buvo pranešta Komisijai ir ji ją patvirtino laikydamasi Komisijos pranešimo dėl Sutarties 107 ir 108 straipsnių taikymo garantijomis teikiamai valstybės pagalbai ([8]). Taikant šį reglamentą pagalba, kurios bendrajam subsidijos ekvivalentui tiksliai *ex ante* apskaičiuoti būtina atlikti sudėtingą ekonominį vertinimą, (kaip antai pagalba, kurią sudaro investicijos į nuosavą kapitalą ir kvazinuosavą kapitalą), neturėtų būti laikoma skaidria, nebent tokios pagalbos bendruoju subsidijos ekvivalentu laikomos tokių investicijų nominaliosios sumos;

(18) siekiant užtikrinti, kad pagalba būtų proporcinga ir jos suma nebūtų didesnė, nei būtina, turėtų būti nustatytos didžiausios pagalbos sumos, išreikštos pagalbos intensyvumu pagal nustatytas tinkamas finansuoti išlaidas. Remiantis Komisijos patirtimi, turėtų būti nustatytas toks pagalbos intensyvumo lygis, kad konkurencijos ir prekybos iškraipymų dėl pagalbos lėšomis remiamos veiklos būtų kuo mažiau, o kartu būtų tinkamai šalinamas rinkos nepakankamumas ar kitos transporto koordinavimo kliūtys;

(19) apskaičiuojant pagalbos intensyvumą turėtų būti įtraukiamos tik tinkamos finansuoti išlaidos. Tinkamos finansuoti išlaidos turėtų būti nustatomos remiantis aiškiais, konkrečiais ir nepasenusiais patvirtinamaisiais dokumentais. Pagalbai, kurios dydis viršija atitinkamą pagalbos intensyvumo lygį, turėtų būti taikomas reikalavimas pranešti. Visos skaičiavimuose naudojamos sumos turėtų būti sumos neatskaičius jokių mokesčių ar kitų rinkliavų. Keliomis dalimis išmokėtina pagalba turėtų būti diskontuojama iki jos vertės jos suteikimo momentu. Tinkamos finansuoti išlaidos taip pat turėtų būti diskontuojamos iki jų vertės tuo momentu;

([8]) OL C 155, 2008 6 20, p. 10.

(20) Komisija turėtų užtikrinti, kad leidžiama teikti pagalba nepaveiktų konkurencijos ir prekybos tiek, kad tai kenktų bendriesiems Sąjungos interesams. Todėl į šio reglamento taikymo sritį neturėtų būti įtraukta pagalba, teikiama gavėjui, dėl kurio yra išduotas, bet dar neįvykdytas vykdomasis raštas sumoms susigrąžinti pagal ankstesnį Komisijos sprendimą, kuriuo pagalba paskelbta neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka;

(21) pagalba sunkumų patiriančioms įmonėms neturėtų būti įtraukta į šio reglamento taikymo sritį. Tokia pagalba turėtų būti vertinama pagal Gaires dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti ([9]);

(22) šiuo reglamentu apibendrinama didelė Komisijos patirtis, įgyta vertinant veiklos pagalbą, skirtą transporto išorės sąnaudoms mažinti. Tokia pagalba turėtų būti kiekybiškai įvertinama remiantis išorės sąnaudomis, kurių gali būti išvengiama vietoj konkuruojančios komerciškai perspektyvios rūšies transporto, kaip antai vien kelių transporto, pasirenkant darnesnį transporto sprendimą. Pagalba gali būti teikiama sumažinant mokesčius, kuriuos vežėjai moka už naudojimąsi infrastruktūra. Veiklos pagalbai, skirtai transporto išorės sąnaudoms mažinti, šis reglamentas turėtų būti taikomas tik jeigu konkurencijos ir prekybos iškraipymai yra riboti ir atitinkantys aiškiai nustatytas sąlygas. Taip yra tuo atveju, kai išvengtos išorės sąnaudos apskaičiuojamos pagal Komisijos parengtame transporto išorės sąnaudų apskaičiavimo vadove ([10]) nustatytas taisykles ir metodiką, pagalbos intensyvumas neviršija tam tikrų ribų, o pagalba teikiama tik iš tiesų teikiamoms darniojo sausumos transporto paslaugoms. Taip užtikrinama, kad pagalba griežtai apsiribotų tik tų išorės sąnaudų, kurios susijusios su naudojimusi darnesnės rūšies transportu, kompensavimu;

(23) be to, veiklos pagalbai, teikiamai vežėjams ar transporto organizatoriams pradedant eksploatuoti naujas komercines krovinių vežimo geležinkeliais ar krovinių vežimo vidaus vandenų keliais jungtis, šis reglamentas turėtų būti taikomas tik jeigu konkurencijos ir prekybos iškraipymai yra riboti ir atitinkantys aiškiai nustatytas sąlygas. Taip yra tuo atveju, kai pagalbos suma apskaičiuojama pagal jos gavėjo per pirmuosius penkerius naujos komercinės krovinių vežimo geležinkeliais jungties eksploatavimo metus patirtus veiklos nuostolius, o pagalbos intensyvumas neviršija tam tikros ribos;

(24) siekiant užtikrinti susisiekimą, darnų ekonomikos veikimą bei sanglaudą tarp valstybių narių, visoje Sąjungoje itin svarbu investuoti į geležinkelių paslaugų įrenginius, vidaus vandenų kelių infrastruktūros objektus, geležinkelių ar vidaus vandenų kelių daugiarūšio transporto infrastruktūros objektus ir į privačius privažiuojamuosius geležinkelio kelius. Tokiomis investicijomis remiami Komisijos 2020 m. Darnaus ir išmanaus judumo strategijos ([11]), kurioje daugiarūšio transporto infrastruktūros objektų plėtrai teikiama pirmenybė, prioritetai. Šis reglamentas turėtų būti taikomas investicinei pagalbai, skirtai geležinkelių paslaugų įrenginiams, vidaus vandenų kelių infrastruktūros objektams, geležinkelių ar vidaus vandenų kelių daugiarūšio transporto infrastruktūros objektams statyti, tobulinti ir atnaujinti, taip pat privatiems privažiuojamiesiems geležinkelio keliams tiesti, tobulinti ir atnaujinti. Šis reglamentas neturėtų būti taikomas pagalbai uosto infrastruktūrai (prieplaukoms, molams ir kt.) ir pagalbai prieigai prie uostų infrastruktūros, kurios atitinka pagalbos skyrimo reikalavimus pagal Komisijos reglamentą (ES) Nr. 651/2014 ([12]). Tačiau šis reglamentas turėtų būti taikomas antžeminei uosto infrastruktūrai (antžeminėms konstrukcijoms, pavyzdžiui, skirtoms saugoti, paslaugų įrenginiams, kaip antai sandėliams, taip pat tų infrastruktūros objektų veikimui skirtai įrangai), jei atitinkama antžeminė infrastruktūra yra vidaus vandenų kelių ar daugiarūšio transporto infrastruktūros objekte su geležinkelių ar vidaus vandenų transporto jungtimis. Tos rūšies pagalbos atveju reikėtų sumažinti dėl pranešimo apie paprastas valstybės pagalbos priemones kylančią administracinę naštą – tai taip pat leistų Komisijai sutelkti dėmesį į galimus didžiausio iškraipymo atvejus. Sąlygomis, pagal kurias reikalavimas pranešti netaikomas investicinei pagalbai geležinkelių paslaugų įrenginiams, vidaus vandenų kelių infrastruktūros objektams, geležinkelių ar vidaus vandenų kelių daugiarūšio transporto infrastruktūros objektams ir privatiems privažiuojamiesiems geležinkelio keliams, turėtų būti apriboti konkurencijos ir prekybos iškraipymai, kurie pakenktų vienodoms sąlygoms vidaus rinkoje. Prekybos ir konkurencijos iškraipymai apribojami visų pirma užtikrinant pagalbos proporcingumą;

([9]) OL C 249, 2014 7 31, p. 1.

([10]) *European Commission, Directorate-General for Mobility and Transport*, Essen, H., Fiorello, D., El Beyrouty, K. et al., *Handbook on the external costs of transport – Version 2019 – 1.1, Publications Office of the European Union*, 2020, https://data.europa.eu/doi/10.2832/51388.

([11]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Darnaus ir išmanaus judumo strategija. Europos transporto kelias į ateitį“ (COM(2020) 789 *final*).

([12]) 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius, (OL L 187, 2014 6 26, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj).

(25) investicinei pagalbai, skirtai geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonėms ir tam tikrų kategorijų įrangai, kuri naudojama darniojo daugiarūšio transporto paslaugoms teikti, t. y. įvairiarūšio krovinių vežimo vienetams ir laivuose naudojamiems kranams, įsigyti, šis reglamentas turėtų būti taikomas tik jeigu konkurencijos ir prekybos iškraipymai yra nedideli. Tam tikrų tipų įrangos, skirtos darniajam daugiarūšiam transportui, įsigijimo atveju taip yra tada, kai pagalbos schemos apima laivuose naudojamus kranus ir dalį įvairiarūšio krovinių vežimo vienetų išlaidų ir kai pagalbos intensyvumas neviršija aiškiai nustatytų ribų; Geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonių įsigijimo atveju taip yra tada, kai pagalbos forma yra garantija, aiškiai apibrėžtomis sąlygomis suteikiama transporto priemonės pirkėjui. Kalbant apie geležinkelių sektorių, MVĮ ir nauji rinkos dalyviai patiria sunkumų siekdami atnaujinti arba padidinti savo transporto priemonių parkus, kadangi investiciniai riedmenų įsigijimo kaštai yra dideli, o finansavimą gauti sudėtinga. Mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės (MVKĮ) patiria panašių sunkumų. Vidaus vandenų kelių sektoriuje daugiausia veikia MVĮ arba, geriausiu atveju, MVKĮ. Tad joms sudėtinga atnaujinti arba padidinti savo transporto priemonių parką, kadangi tokioms įmonėms nelengva gauti finansavimą. Todėl naujiems geležinkelių sektoriaus rinkos dalyviams, geležinkelių ir vidaus vandenų kelių sektoriuose veikiančioms MVĮ ir MVKĮ garantijų forma teikiama investicine pagalba darnusis transportas remiamas nederamai neiškraipant konkurencijos ir prekybos;

(26) laikantis Sąjungos transporto ir skaitmeninės politikos, reikia dėti daugiau pastangų įvairių transporto informacinių sistemų tarpusavio ryšiams ir transporto tinklų koordinavimui bei tarpvalstybinei konkurencijai palankioms sąlygoms sudaryti, taip pat transporto saugai Sąjungoje gerinti. Tai yra būtina, nes skiriasi transporto tinklų standartai ir trūksta techninio suderinimo, duomenų rinkimo ir dalijimosi jais priemonės ir sistemos yra tarpusavyje nesuderinamos, taip pat kyla klausimų dėl duomenų dalijimosi ir duomenų suverenumo. Be to, Komisijos patirtis, įgyta vertinant valstybės pagalbą sąveikai remti, apie kurią pranešama pagal 2008 m. gaires dėl valstybės pagalbos geležinkelio įmonėms ([13]), parodė, kad rinkos nepakankamumo problemų kyla dėl nepalankios pradininko padėties, kai su konkrečios technologijos ar standarto taikymu susijusi nauda neapsiriboja komerciniais vežėjų interesais;

(27) taip yra, pavyzdžiui, traukinių ir eismo valdymo sistemų, tokių kaip Europos geležinkelių eismo valdymo sistema (toliau – ERTMS), atveju. ERTMS yra bendroji Europos signalizacijos ir greičio kontrolės sistema, kuria užtikrinama nacionalinių geležinkelių sistemų sąveika, mažinamos signalizacijos sistemų pirkimo ir priežiūros išlaidos, taip pat didinamas traukinių greitis, infrastruktūros pajėgumas ir geležinkelių transporto saugos lygis. ERTMS sudaro Europos traukinių kontrolės sistema (ETCS), t. y. kabinos signalizacijos sistema, apimanti automatinę traukinio apsaugą, geležinkelio judriojo radijo ryšio (RMR) sistema ir automatizuoto traukinio valdymo (ATV) sistema. Šiuo metu geležinkelių veiklai naudojama RMR sistema, t. y. pasaulinė geležinkelių judriojo ryšio sistema (GSM-R), yra pagrįsta specifikacijomis, kurios buvo parengtos prieš 20 metų. Dėl technologinio senėjimo mažai tikėtina, kad po 2031 m. pavyktų ilgiau užtikrinti GSM-R palaikymą pramonėje. Atsižvelgiant į pagalbos, skiriamos sąveikai didinti, nedidelį neigiamą poveikį konkurencijai ir prekybai, taip pat atsižvelgiant į įgytą patirtį, šis reglamentas tokiai pagalbai turėtų būti taikomas aiškiai apibrėžtomis sąlygomis;

(28) siekiant skatinti geležinkelių ir vidaus vandenų transporto konkurencingumą, taip pat būtina skatinti darniojo sausumos transporto sektorių techninį pritaikymą ir modernizavimą. Pagalbai tokioms investicijoms turėtų būti taikomos sąlygos, kuriomis būtų ribojami konkurencijos ir prekybos iškraipymai, galintys pakenkti vienodoms sąlygoms vidaus rinkoje. Šiomis sąlygomis, pagal kurias tokiai pagalbai netaikomas reikalavimas pranešti, visų pirma turėtų būti užtikrinamas pagalbos būtinumas ir proporcingumas, be to, jos turėtų apimti su pagalbos rūšimi ir tinkamomis finansuoti išlaidomis susijusias apsaugos priemones;

(29) pagalba įmonėms prisitaikyti prie būsimų Sąjungos standartų galima padėti greičiau pasiekti aukštą suderinimo ir standartizacijos lygį. Kai investicijomis pasiekiama, kad įmonės laikytųsi jau priimtų Sąjungos standartų, pagalbai turėtų būti taikomas reikalavimas pranešti. Tačiau tais atvejais, kai atitinkamas Sąjungos standartas jau yra priimtas, bet dar neįsigalioję, pagalba gali turėti skatinamąjį poveikį, jeigu ja skatinama investicija, kuri bus įgyvendinta ir užbaigta likus ne mažiau kaip 12 mėnesių iki to standarto įsigaliojimo, jei jis nėra taikomas atgaline data. Kad valstybės narės būtų suinteresuotos diegti privalomus nacionalinius standartus, kurie yra griežtesni ar platesnio užmojo nei atitinkami Sąjungos standartai, pagalbos priemonės gali daryti skatinamąjį poveikį nepriklausomai nuo to, ar tokie nacionaliniai standartai yra. Tas pats pasakytina apie pagalbą ir tada, kai, nors Sąjungos standartų nėra, yra priimti privalomi nacionaliniai standartai;

([13]) Komisijos komunikatas „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos geležinkelio įmonėms“ (OL C 184, 2008 7 22, p. 13).

(30) dėl didesnės nederamų konkurencijos ir prekybos iškraipymų rizikos Komisija turėtų įvertinti tam tikrų kategorijų pagalbą, apie kurią pranešta, tais atvejais, kai atskiriems projektams tenkančios pagalbos sumos yra didelės. Todėl bet kokiai pagalbai, teikiamai viršijant tam tikras ribas, turėtų būti toliau taikomas Sutarties 108 straipsnio 3 dalyje nustatytas reikalavimas pranešti. Turėtų būti užtikrinama, kad tos ribos nebūtų apeinamos dirbtinai išskaidant projektus į kelis projektus, kurių bruožai, tikslai ar pagalbos gavėjai būtų panašūs;

(31) atsižvelgiant į tai, kad didelių pagalbos schemų potencialus poveikis prekybai ir konkurencijai yra didesnis, iš esmės turėtų būti atliekamas valstybės pagalbos vertinimas dėl tų pagalbos schemų, kurių konkrečių metų ar bendras biudžetas viršija tam tikrą ribą absoliučiąja verte. Atliekant vertinimą turėtų būti siekiama patikrinti: i) ar pasitvirtino prielaidos dėl pagalbos schemos suderinamumo ir ar laikomasi jos suderinamumo sąlygų, ir ii) pagalbos priemonės veiksmingumą, atsižvelgiant į jos bendruosius ir konkrečius tikslus. Be to, vertinime turėtų būti nurodytas pagalbos schemos poveikis konkurencijai ir prekybai. Siekiant užtikrinti vienodas sąlygas, valstybės pagalbos vertinimas turėtų būti vykdomas pagal Komisijos patvirtintą vertinimo planą. Toks planas paprastai turėtų būti parengiamas tada, kai rengiama pagalbos schema, ir turėtų būti laiku patvirtinamas, kad pagalbos schema įsigaliotų, tačiau tai įmanoma ne visais atvejais. Todėl, siekiant neuždelsti pagalbos schemų įsigaliojimo, šis reglamentas tokioms schemoms turėtų būti taikomas ne ilgesnį negu pirminį šešių mėnesių laikotarpį. Komisijai turėtų būti suteikta galimybė patvirtinus vertinimo planą šį laikotarpį pratęsti. Taigi vertinimo planą reikėtų pateikti Komisijai per 20 darbo dienų nuo pagalbos schemos įsigaliojimo. Be to, Komisija turėtų turėti galimybę išimties tvarka nuspręsti, kad, atsižvelgiant į konkrečius atvejo ypatumus, vertinimas nebūtinas;

(32) valstybėms narėms turėtų būti nustatytas reikalavimas pateikti Komisijai visą vertinimo planui įvertinti būtiną informaciją. Komisija taip pat turėtų turėti galimybę nepagrįstai nedelsdama paprašyti papildomos informacijos, jei būtina. Vertintinų pagalbos schemų pakeitimai, išskyrus pakeitimus, negalinčius turėti poveikio pagalbos schemos suderinamumui pagal šį reglamentą, arba negalinčius turėti reikšmingo poveikio patvirtinto vertinimo plano turiniui, neturėtų patekti į šio reglamento taikymo sritį, Tokie pakeitimai, kurie yra vien formos pakeitimai ar administracinio pobūdžio pakeitimai, įskaitant tuos, kurie atliekami pagal Sąjungos bendrai finansuojamas priemones, iš esmės nelaikytini turinčiais reikšmingą poveikį patvirtinto vertinimo plano turiniui;

(33) siekiant nustatyti, ar laikomasi šiame reglamente nustatytų pranešimo ribų ir didžiausio pagalbos intensyvumo, reikėtų atsižvelgti į bendrą pagalbos lėšomis remiamai veiklai ar projektui taikomų pagalbos priemonių sumą. Šiuo reglamentu turėtų būti nustatyta, kokiomis aplinkybėmis įvairių kategorijų pagalba gali būti sumuojama. Pagalbą, kuriai netaikomas reikalavimas pranešti pagal šį reglamentą, turėtų būti leidžiama sumuoti su bet kokia kita suderinama pagalba, kuriai taikoma išimtis pagal kitus reglamentus, arba su bet kokia kita Komisijos patvirtinta pagalba, su sąlyga, kad tos priemonės būtų taikomos dėl kitų tinkamų finansuoti išlaidų, kurias galima nustatyti. Jeigu skirtingi pagalbos šaltiniai yra susiję su tomis pačiomis – iš dalies ar visiškai – sutampančiomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurias galima nustatyti, sumuoti turėtų būti leidžiama iki didžiausio pagalbos intensyvumo ar pagalbos sumos, pagal šį reglamentą taikomos tokiai pagalbai. Šiame reglamente taip pat turėtų būti nustatytos pagalbos, kurios finansuotinas išlaidas galima nustatyti ir kurios tinkamų finansuoti išlaidų negalima nustatyti, priemonių sumavimo ir sumavimo su *de minimis* pagalba specialiosios taisyklės. Dažnai *de minimis* pagalba nėra teikiama dėl konkrečių tinkamų finansuoti išlaidų, kurias galima nustatyti, arba nėra sietina su tokiomis išlaidomis. Tokiais atvejais turėtų būti galima laisvai sumuoti *de minimis* pagalbą su valstybės pagalba, kuriai pagal šį reglamentą taikoma išimtis. Tačiau kai *de minimis* pagalba teikiama dėl tų pačių tinkamų finansuoti išlaidų, kurias galima nustatyti, kaip ir valstybės pagalba, kuriai pagal šį reglamentą taikoma išimtis, sumuoti turėtų būti leidžiama tik iki šio reglamento II skyriuje nustatyto didžiausio pagalbos intensyvumo lygio;

(34) finansavimas, kurį centralizuotai valdo Sąjungos institucijos, agentūros, bendrosios įmonės ar kitos įstaigos ir kurio tiesiogiai ar netiesiogiai nekontroliuoja valstybės narės, nėra valstybės pagalba. Kai toks finansavimas teikiamas kartu su valstybės pagalba, nustatant, ar laikomasi pranešimo ribų ir didžiausio pagalbos intensyvumo ar didžiausių pagalbos sumų, turėtų būti atsižvelgiama tik į valstybės pagalbą. Tai taikytina, jeigu bendra dėl tų pačių tinkamų finansuoti išlaidų suteikto viešojo finansavimo suma neviršija palankiausios finansavimo normos, nustatytos taikytinomis Sąjungos teisės nuostatomis;

(35) siekiant tinkamai taikyti Sutartyje nustatytas taisykles labai svarbu valstybės pagalbos skaidrumas: skaidrumu pasiekiama geresnė atitiktis reikalavimams, didesnė atskaitomybė, tarpusavio peržiūra ir, galiausiai, veiksmingesnės viešosios išlaidos. Siekdamos užtikrinti skaidrumą, valstybės narės turėtų regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu sukurti išsamias interneto svetaines, kuriose būtų pateikiama informacijos apie kiekvieną pagalbos priemonę, kuriai pagal šį reglamentą taikoma išimtis, santrauka. Kitu atveju, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama skelbti suvestinę informaciją apie kiekvieną pagalbos priemonę, kuriai taikoma išimtis, Komisijos tvarkomame Suteiktos valstybės pagalbos skaidrumo modulyje. Vadovaujantis įprasta informacijos skelbimo praktika pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1024 ([14]), turėtų būti naudojama standartinė forma. Ta forma turėtų padėti atlikti informacijos paiešką, parsisiųsti informaciją ir lengvai ją paskelbti internete. Komisijos svetainėje turėtų būti skelbiamos nuorodos į visų valstybių narių valstybės pagalbos svetaines. Pagal Reglamento (ES) 2022/2586 2 straipsnio 2 dalį, Komisijos svetainėje turėtų būti paskelbta informacijos apie kiekvieną pagalbos priemonę, kuriai pagal šį reglamentą taikoma išimtis, santrauka;

(36) valstybės pagalbos taisyklių laikymosi užtikrinimas labai priklauso nuo valstybių narių bendradarbiavimo. Todėl valstybės narės turėtų imtis visų reikiamų priemonių užtikrinti, kad būtų laikomasi šio reglamento, įskaitant tai, kad teikiant individualią pagalbą pagal schemas, kurioms taikoma bendroji išimtis, būtų laikomasi visų atitinkamų sąlygų;

(37) siekiant užtikrinti veiksmingą pagalbos priemonių stebėseną pagal Reglamentą (ES) 2022/2586, tikslinga nustatyti valstybių narių pranešimo apie pagalbos priemones, kurioms pagal šį reglamentą taikoma išimtis, reikalavimus. Be to, tikslinga nustatyti taisykles dėl valstybių narių saugotinų duomenų įrašų apie pagalbą, kuriai pagal šį reglamentą taikoma išimtis, atsižvelgiant į Tarybos reglamento (ES) 2015/1589 ([15]) 17 straipsnyje nustatytą senaties terminą;

(38) kad šiame reglamente nustatytos suderinamumo sąlygos būtų veiksmingesnės, Komisija turėtų turėti galimybę atšaukti bendrosios išimties taikymą ateityje, jei tų sąlygų nebūtų laikomasi. Komisija turėtų turėti galimybę apriboti to atšaukimo taikymą, kad jis apimtų tik tam tikrų rūšių pagalbą, tam tikrus pagalbos gavėjus ar tam tikrų institucijų patvirtintas pagalbos priemones tuo atveju, kai šio reglamento nesilaikymas paveikia tik ribotą priemonių grupę ar tik tam tikras institucijas. Toks tikslinis bendrosios išimties taikymo atšaukimas turėtų būti proporcinga taisomoji priemonė, tiesiogiai susijusi su nustatytu nesilaikymo atveju. Pagalbos priemonė, apie kurią nepranešta ir kuri neatitinka visų atleidimo nuo reikalavimo pranešti sąlygų, yra neteisėta pagalba, kurią Komisija turi nagrinėti pagal atitinkamą pagalbai, apie kurią nepranešta, Reglamente (ES) 2015/1589 nustatytą procedūrą. Bendrosios išimties taikymo atšaukimas ateityje neturėtų turėti įtakos tam, kad bendroji išimtis taikyta ankstesnėms priemonėms, atitinkančioms šį reglamentą;

(39) siekiant panaikinti skirtumus, dėl kurių galėtų būti iškreipta konkurencija ir prekyba, ir palengvinti įvairių MVĮ skirtų Sąjungos ir nacionalinių iniciatyvų koordinavimą, taip pat siekiant administracinio aiškumo ir teisinio tikrumo, MVĮ apibrėžtis, vartojama šio reglamento I priede, turėtų būti grindžiama Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB ([16]) pateikta apibrėžtimi;

(40) valstybės pagalbos politika turėtų būti periodiškai peržiūrima remiantis Komisijos patirtimi šioje srityje. Todėl šio reglamento taikymo laikotarpis turėtų būti ribotas. Tikslinga nustatyti pereinamojo laikotarpio nuostatas, reglamentuojančias pagalbos schemas, kurioms taikoma išimtis, pasibaigus šio reglamento taikymo laikotarpis. Tokiomis taisyklėmis turėtų būti valstybėms narėms suteikta laiko prisitaikyti prie bet kokios būsimos tvarkos,

([14]) 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1024 dėl atvirųjų duomenų ir viešojo sektoriaus informacijos pakartotinio naudojimo (OL L 172, 2019 6 26, p. 56, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj).

([15]) 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1589, nustatantis išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles, (OL L 248, 2015 9 24, p. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj).

([16]) 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija 2003/361/EB dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinio dydžio įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 5 20, p. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šis reglamentas taikomas šių kategorijų pagalbai:

a) veiklos pagalbos schemoms, skirtoms transporto išorės sąnaudoms mažinti;

b) veiklos pagalbos schemoms, skirtoms naujų komercinių krovinių vežimo geležinkeliais ir vidaus vandenų keliais jungčių eksploatacijai pradėti;

c) investicinei pagalbai, skirtai geležinkelių paslaugų įrenginiams, vidaus vandenų kelių infrastruktūros objektams ir geležinkelių ar vidaus vandenų kelių daugiarūšio transporto infrastruktūros objektams, įskaitant uostų antžeminę infrastruktūrą, statyti, tobulinti ir atnaujinti, jei atitinkama antžeminė infrastruktūra yra vidaus vandenų kelių ar daugiarūšio transporto infrastruktūros objekte su geležinkelių ar vidaus vandenų transporto jungtimis;

d) *ad hoc* investicinės pagalbos ir investicinės pagalbos schemoms, skirtoms geležinkelių ar vidaus vandenų kelių krovinių terminalams statyti, tobulinti ir atnaujinti;

e) investicinės pagalbos schemoms, skirtoms privatiems privažiuojamiesiems geležinkelio keliams tiesti, tobulinti ir atnaujinti;

f) investicinės pagalbos schemoms, skirtoms geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonėms įsigyti;

g) investicinės pagalbos schemoms, skirtoms įvairiarūšio krovinių vežimo vienetams ir laivuose naudojamiems kranams įsigyti;

h) investicinės pagalbos schemoms, skirtoms darniojo sausumos transporto sektorių sąveikai didinti;

i) investicinės pagalbos schemoms, skirtoms pritaikymo ir modernizavimo veiklai darniojo sausumos transporto sektoriuose.

2. Šis reglamentas netaikomas šių kategorijų pagalbai:

a) pagalbos schemoms, kuriose nėra aiškiai nustatyta, kad individualios pagalbos išmokų negali gauti įmonė, dėl kurios yra išduotas, bet dar neįvykdytas vykdomasis raštas sumoms susigrąžinti pagal ankstesnį Komisijos sprendimą, kuriuo tos pačios valstybės narės suteikta pagalba paskelbta neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka;

b) *ad hoc* pagalbai įmonei, dėl kurios yra išduotas, bet dar neįvykdytas vykdomasis raštas sumoms susigrąžinti pagal ankstesnį Komisijos sprendimą, kuriuo tos pačios valstybės narės suteikta pagalba paskelbta neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka;

c) pagalbai, kurios teikimo sąlyga yra šalyje pagamintų prekių naudojimas vietoj importuotų prekių;

d) pagalbai sunkumų patiriančioms įmonėms;

e) pagalbos priemonėms, kuriomis pačiomis arba jų sąlygomis ar jų finansavimo būdu neišvengiamai pažeidžiama Sąjungos teisė, visų pirma:

   i) pagalbos priemonėms, pagal kurias pagalbos teikimo sąlyga yra įpareigojimas gavėjui turėti pagrindinę buveinę toje valstybėje narėje arba būti iš esmės įsisteigus toje valstybėje narėje. Tačiau leidžiama reikalauti, kad pagalbos išmokėjimo momentu gavėjas turėtų padalinį ar filialą valstybėje narėje, teikiančioje pagalbą;

   ii) pagalbai, kuri teikiama su sąlyga, kad pagalbos gavėjas naudotų nacionalinėje teritorijoje pagamintas prekes arba naudotųsi nacionalinėmis paslaugomis;

f) pagalbai už įsipareigojimų, siejamų su keleivinio ar krovininio transporto viešosios paslaugos sąvoka, vykdymą;

g) pagalbai uosto infrastruktūrai ir prieigai prie uostų infrastruktūros, kurią Komisija vertina tiesiogiai pagal Sutarties 107 straipsnio 3 dalies c punktą arba kuriai taikomas Reglamentas (ES) Nr. 651/2014;

h) šio reglamento II skyriuje nurodytoms pagalbos schemoms, jei joms taikomas šio reglamento 20 straipsnis, praėjus šešiems mėnesiams nuo jų įsigaliojimo arba nuo Komisijos pagal šio reglamento 20 straipsnio 1 dalį nustatytos vėlesnės datos;

i) bet kokiems h punkte nurodytų schemų pakeitimams, išskyrus pakeitimus, neturinčius poveikio pagalbos schemos suderinamumui pagal šį reglamentą arba neturinčius reikšmingo poveikio patvirtinto vertinimo plano turiniui.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

a) darniojo sausumos transporto sektoriai – geležinkelių sektorius, vidaus vandenų kelių sektorius ir sausumos transporto sektoriui priklausantis darniojo daugiarūšio transporto sektorius;

b) transporto išorės sąnaudos – dėl transporto naudotojų susidarančios sąnaudos, kurias tenka padengti ne jiems patiems, o visai visuomenei, ypač su išmetamomis šiltnamio efektą sukeliančiomis dujomis, oro tarša, žmonių sužalojimu ar žūtimi, triukšmu ir eismo spūstimis susijusios sąnaudos;

c) pagalbos schema – aktas, pagal kurį be jokių papildomų įgyvendinimo priemonių gali būti skiriama individuali pagalba jame bendrai ir abstrakčiai apibrėžtoms įmonėms, arba aktas, pagal kurį pagalba, nesusijusi su konkrečiu projektu, gali būti vienai ar kelioms įmonėms teikiama neribotą laiką ir (arba) neribojant jos sumų;

d) nauja komercinė krovinių vežimo geležinkeliais jungtis – komercinė transporto jungtis, skirta naujai reguliariojo krovinių vežimo geležinkeliais tarp bent dviejų krovinių terminalų, tarp kurių reguliariojo krovinių vežimo geležinkeliais paslaugos nebuvo tiesiogiai teikiamos bent 3 metus iki tos jungties eksploatavimo pradžios, veiklai vykdyti;

e) nauja komercinė krovinių vežimo vidaus vandenų keliais jungtis – komercinė transporto jungtis, skirta naujai reguliariojo krovinių vežimo vidaus vandenų keliais tarp bent dviejų krovinių terminalų, tarp kurių reguliariojo krovinių vežimo vidaus vandenų keliais paslaugos nebuvo tiesiogiai teikiamos bent 3 metus iki tos jungties eksploatavimo pradžios, veiklai vykdyti;

f) krovinių terminalas – struktūra, pritaikyta kroviniams perkrauti ir jiems laikinai saugoti;

g) geležinkelių paslaugų įrenginys – Sąjungoje esantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/34/ES ([17]) II priede nurodytas paslaugų įrenginys (pvz., geležinkelio krovinių terminalai, techninės priežiūros centras ar sandėliai) ir jo prieigos infrastruktūra (įskaitant fizinę ar skaitmeninę įrangą, būtiną jam funkcionuoti), išskyrus objektus ar įrangą, kurie susiję su ne transporto veiklos vykdymu;

h) prieigos infrastruktūra – bet kokio pobūdžio infrastruktūra, reikalinga, kad naudotojams būtų užtikrinta prieiga prie geležinkelių ar vidaus vandenų kelių daugiarūšio transporto infrastruktūros objekto ar vienarūšio geležinkelių paslaugų įrenginio ar vidaus vandenų transporto infrastruktūros objekto ir galimybė į jį patekti iš sausumos, jūros ar upės, kaip antai keliai, geležinkelio bėgiai, kanalai ir šliuzai;

i) vidaus vandenų kelių infrastruktūros objektas – Sąjungoje esantis vidaus vandenų transporto veiklai naudojamas paslaugų infrastruktūros objektas (pvz., krovinių terminalas, techninės priežiūros centras ar sandėliai) ir jo prieigos infrastruktūra (įskaitant fizinę ar skaitmeninę įrangą, būtiną jam funkcionuoti), išskyrus objektus ar įrenginius, kurie susiję su ne transporto veiklos vykdymu;

j) antžeminė uosto infrastruktūra – uoste esančios antžeminės konstrukcijos (pavyzdžiui, skirtos saugoti), stacionarioji (pvz., sandėlių ir terminalo pastatų) įranga ir kilnojamoji įranga (pavyzdžiui, kranai) su transportu susijusioms uosto paslaugoms teikti, jei atitinkama antžeminė infrastruktūra yra daugiarūšio transporto infrastruktūros objekte su geležinkelių ar vidaus vandenų transporto jungtimis;

([17]) 2012 m. lapkričio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/34/ES, kuria sukuriama bendra Europos geležinkelių erdvė, (OL L 343, 2012 12 14, p. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/34/oj).

k) geležinkelių arba vidaus vandenų kelių daugiarūšio transporto infrastruktūros objektas – Sąjungoje esantis geležinkelių ar vidaus vandenų transporto paslaugoms kartu su kitų rūšių transporto paslaugomis teikti reikalingas paslaugų infrastruktūros objektas, įskaitant antžeminę uosto infrastruktūrą ir geležinkelių ar vidaus vandenų kelių daugiarūšio transporto krovinių terminalus, ir jo prieigos infrastruktūra (įskaitant fizinę ar skaitmeninę įrangą, būtiną jam funkcionuoti), išskyrus objektus ar įrenginius, susijusius su ne transporto veiklos vykdymu;

l) daugiarūšis vežimas – krovinių ar keleivių vežimas bent dviejų skirtingų rūšių transportu;

m) *ad hoc* pagalba – pagalba, kuri teikiama ne pagal pagalbos schemą;

n) privatus privažiuojamasis geležinkelio kelias – privati ir privačiai eksploatuojama geležinkelių infrastruktūros dalis, įskaitant bėgius ir bet kokius kitus įtaisus ar įrangą, reikalingus jai funkcionuoti, prijungta prie viešojo geležinkelių tinklo krovinių krovos įrenginių, neatitinkančių paslaugų įrenginių sampratos pagal Direktyvos 2012/34/ES II priedą, ir bet kokia su ta privačia ir privačiai eksploatuojama geležinkelio infrastruktūros dalimi susieta jai skirta speciali infrastruktūra;

o) speciali infrastruktūra – *ex ante* nustatytai (-oms) įmonei (-ėms) sukurta ir prie tos (-ų) įmonės (-ių) poreikių pritaikyta infrastruktūra;

p) geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonė – tai:

   i) riedmenys arba

   ii) vidaus vandenų laivas;

q) riedmenys – tai:

   i) krovinių ir keleivių vežimo lokomotyvai, keleiviniai riedmenys, įskaitant šiluminius ir elektrinius traukos agregatus, savaeigiai šiluminiai ar elektriniai keleiviniai traukiniai ir keleiviniai vagonai;

   ii) prekiniai vagonai, įskaitant visam tinklui skirtus žemagrindžius riedmenis ir sunkvežimiams vežti skirtus riedmenis;

r) vidaus vandenų laivas – keleivinis ar krovininis laivas, skirtas plaukioti vien ar daugiausia vidaus vandenų keliais arba uždarosiose akvatorijose ar greta jų esančiuose vandenyse, įskaitant laivus, specialiai pastatytus stumiamajai vilkstinei stumti;

s) maža vidutinės kapitalizacijos įmonė (MVKĮ) – šio reglamento IV priede nustatytus kriterijus atitinkanti įmonė. Teikiant pagalbą, susijusią su „InvestEU“ fondo pagal Sąjungos 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą ([18]) remiamais finansiniais produktais, maža vidutinės kapitalizacijos įmonė (MVKĮ) – tai įmonė, kuri nėra MVĮ ir turi iki 499 darbuotojų;

t) įvairiarūšio krovinių vežimo vienetas – konteineris, nuimamasis kėbulas ar puspriekabė arba krovininė motorinė kelių transporto priemonė ar transporto priemonių junginys, naudojami įvairiarūšiam vežimui;

u) įvairiarūšis vežimas – krovinių vežimas viename tame pačiame įvairiarūšio krovinių vežimo vienete paeiliui kelių rūšių transportu, kai keičiant transporto rūšį patys kroviniai neperkraunami;

v) jūrų laivas – laivas, išskyrus tą, kuris plaukioja vien ar daugiausia vidaus vandenų keliais arba uždarosiose akvatorijose arba greta jų esančiuose vandenyse;

w) sunkumų patirianti įmonė – sunkumų patirianti įmonė, apibrėžta Reglamento (ES) Nr. 651/2014 2 straipsnio 18 punkte;

x) darniojo daugiarūšio transporto įranga – darniojo daugiarūšio transporto veiklai naudojama įranga, pvz., kranais kraunamos puspriekabės, išskyrus infrastruktūros objektų veiklai naudojamą įrangą;

y) individuali pagalba – i) *ad hoc* pagalba ir ii) pagal pagalbos schemą atskiriems pagalbos gavėjams teikiama pagalba;

([18]) 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa, (OL L 433I, 2020 12 22, p. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj).

z) geležinkelio arba vidaus vandenų kelių krovinių terminalas – Sąjungoje esantis krovinių terminalas tarp dviejų skirtingų geležinkelių sistemų ar bent dviejų transporto rūšių, kurių viena yra geležinkelių ar vidaus vandenų transportas, ir jo prieigos infrastruktūra (įskaitant fizinę ar skaitmeninę įrangą, būtiną jam funkcionuoti), pavyzdžiui, krovinių terminalai vidaus vandenų ar jūrų uostuose, prie vidaus vandenų kelių, oro uostuose ar daugiarūšio transporto logistikos centruose, išskyrus infrastruktūros objektus ar įrangą, kurie susiję su ne transporto veiklos vykdymu;

(aa) investicija į nuosavą kapitalą – kapitalo suteikimas įmonei tiesiogiai ar netiesiogiai investuojant mainais už atitinkamą tos įmonės nuosavybės dalį;

(bb) investicija į kvazinuosavą kapitalą – tarpinę vietą tarp nuosavo kapitalo ir skolos finansavimo užimanti finansavimo rūšis, susijusi su didesne rizika negu pirmaeilė skola ir su mažesne rizika negu bendras kapitalas, ir kurios grąža savininkui daugiausia grindžiama atitinkamos tikslinės įmonės pelnu arba nuostoliais ir kuri įsipareigojimų nevykdymo atveju yra neužtikrinta. Investicijos į kvazinuosavą kapitalą gali būti neužtikrintos ir subordinuotos skolos (įskaitant tarpinio pobūdžio skolą), kuri kai kuriais atvejais gali būti konvertuojama į nuosavą kapitalą, arba privilegijuotųjų akcijų pavidalo;

(cc) darbų pradžia – pirmesnis iš šių įvykių: su investicija susijusių statybos darbų pradžia arba pirmojo teisiškai privalomo įsipareigojimo užsakyti įrenginius prisiėmimas arba, perėmimo atveju, tiesiogiai su įsigyta įmone susijusio turto įsigijimo momentas;

(dd) paskesnė fiskalinės pagalbos schema – schema mokesčių lengvatų forma, kuri yra anksčiau galiojusios schemos mokesčių lengvatų forma versija ir kuri pakeičia tą schemą;

(ee) pagalbos intensyvumas – bendra pagalbos suma neatskaičius jokių mokesčių ar kitų rinkliavų, išreikšta tinkamų finansuoti išlaidų procentine dalimi;

(ff) vežėjas – įmonė, vežanti keleivius arba krovinius darniojo sausumos transporto sektoriuose;

(gg) transporto organizatorius – įmonė, organizuojanti krovinių vežimą, taigi parenkanti transporto rūšis;

(hh) vežimas darniuoju sausumos transportu – krovinių ar keleivių vežimas geležinkeliais, vidaus vandenų keliais arba darniuoju daugiarūšiu transportu;

ii) vežimas sausumos transportu – krovinių ar keleivių vežimas geležinkelių, vidaus vandenų kelių arba kelių transportu;

(jj) trumpųjų nuotolių laivyba – krovinių ir keleivių judėjimas jūra tarp uostų, esančių vienos ar kelių valstybių narių geografiniuose vandenyse, arba tarp uosto, esančio valstybės narės vandenyse, ir uosto, esančio gretimos trečiosios valstybės, kurios pakrantė yra prie jūros, besiribojančios su vienos ar kelių valstybių narių vandenimis, vandenyse ([19]);

(kk) vežimas darniuoju daugiarūšiu transportu – krovinių ar keleivių vežimas bent dviejų skirtingų rūšių transportu, kai bent viena iš naudojamų transporto rūšių yra geležinkelių ar vidaus vandenų transportas, arba kai daugiarūšis transportas apima sausumos transporto ir trumpųjų nuotolių jūrų laivybos derinį;

(ll) ne transporto veikla – komercinės paslaugos, nesusijusios su darniuoju sausumos transportu, įskaitant papildomas paslaugas keleiviams, ekspeditoriams ar kitiems paslaugų teikėjams, pavyzdžiui, biurų, parduotuvių ir viešbučių nuomą;

(mm) TEN-T – tinklas, nurodytas Reglamento (ES) 2024/1679 2 straipsnio 1 dalyje;

(nn) geležinkelio įmonė – įmonė, apibrėžta Direktyvos 2012/34/ES 3 straipsnio 1 punkte;

([19]) 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2024/1679 dėl transeuropinio transporto tinklo plėtros Sąjungos gairių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1153 ir (ES) Nr. 913/2010 ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1315/2013 (OL L, 2024/1679, 2024 6 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1679/oj), 3 straipsnio 25 punktas.

(oo) naujas dalyvis – geležinkelio įmonė, apibrėžta Direktyvos 2012/34/ES 3 straipsnio 1 punkte, atitinkanti abi šias sąlygas:

i) ji yra prieš mažiau nei 20 metų iki pagalbos suteikimo gavusi licenciją pagal Direktyvos 2012/34/ES 17 straipsnio 3 dalį veikti atitinkamame rinkos segmente;

ii) ji nėra susijusi, kaip apibrėžta šio reglamento I priedo 3 straipsnio 3 dalyje, su geležinkelio įmone, kuri Direktyvos 2012/34/ES 3 straipsnio 14 punkte apibrėžtą licenciją gavo iki 2010 m. sausio 1 d.;

(pp) mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ) – šio reglamento I priede nustatytas sąlygas atitinkančios įmonės;

(qq) Europos upių informacijos paslaugų (UIP) aplinka – nacionaline upių informacija grindžiama elektroninė vieno prieigos taško platforma, kurioje teikiamos techninės ir operacinės paslaugos UIP naudotojams ir saugomi saitai į elektroninius pranešimus pagal vienkartinio duomenų pateikimo principą, užtikrinant, kad piliečiai ir įmonės duomenis viešojo administravimo institucijoms teiktų tik vieną kartą;

(rr) krovinių vežimo paslaugų telematikos priemonės – tokios priemonės kaip informacinės sistemos (tikralaikė krovinių ir traukinių stebėsena), sutelkimo ir skirstymo sistemos, rezervavimo, mokėjimo ir sąskaitų faktūrų išrašymo sistemos ir jungčių su kitų rūšių transportu valdymo bei elektroninių važtos dokumentų rengimo taikomosios programos;

(ss) Europos transporto priemonių registras – registras pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/797 ([20]) 22 straipsnio 1 dalį ir 47 straipsnio 5 dalį;

3 straipsnis

Išimties taikymo sąlygos

Pagalbos schemos, individuali pagalba, teikiama pagal pagalbos schemas, ir *ad hoc* pagalba laikomos suderinamomis su vidaus rinka, kaip apibrėžta Sutarties 93 straipsnyje, ir joms netaikomas reikalavimas pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, jei tokia pagalba atitinka visas šio reglamento I skyriuje nustatytas bendrąsias sąlygas ir II skyriuje nustatytas atitinkamos kategorijos pagalbai taikomas specialiąsias sąlygas.

4 straipsnis

Pranešimo ribos

Šis reglamentas netaikomas, kai viršijamos šios didžiausiomis pagalbos sumomis išreikštos ribos:

a) pagal pagalbos schemą teikiamos individualios pagalbos, kuri yra veiklos pagalba, skirta naujų komercinių transporto jungčių eksploatacijai pradėti, atveju – 15 mln. EUR vienai jungčiai;

b) pagal pagalbos schemą teikiamos individualios investicinės pagalbos, skirtos geležinkelių paslaugų įrenginiams, vidaus vandenų kelių infrastruktūros objektams ir geležinkelių ar vidaus vandenų kelių daugiarūšio transporto infrastruktūros objektams statyti, tobulinti ir atnaujinti, atveju – 30 mln. EUR vienam projektui;

c) *ad hoc* investicinės pagalbos, skirtos geležinkelių ar vidaus vandenų kelių krovinių terminalams statyti, tobulinti ir atnaujinti, atveju – 10 mln. EUR vienam projektui;

d) pagal pagalbos schemą teikiamos individualios investicinės pagalbos, skirtos privatiems privažiuojamiesiems geležinkelio keliams, atveju – 4 mln. EUR vienam projektui.

([20]) 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/797 dėl geležinkelių sistemos sąveikos Europos Sąjungoje (OL L 138, 2016 5 26, p. 44, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2016/797/oj).

5 straipsnis

Pagalbos skaidrumas

1. Šis Reglamentas taikomas tik pagalbai, kuri gali būti *ex ante* tiksliai apskaičiuojama pagal jos bendrąjį subsidijos ekvivalentą, kai nereikia atlikti rizikos vertinimo (toliau – skaidri pagalba).

2. Skaidria laikoma šių kategorijų pagalba:

a) pagalba, kurią sudaro dotacijos ir palūkanų subsidijos;

b) pagalba, kurią sudaro paskolos, kai bendrasis subsidijos ekvivalentas buvo apskaičiuotas remiantis pagalbos suteikimo metu rinkoje galiojusiomis orientacinėmis palūkanų normomis, kaip nustatyta Komisijos komunikate dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo ([21]);

c) pagalba, teikiama mokesčių lengvatų ir sumažintos rinkliavos forma, kai pagal tokios pagalbos priemonę yra numatytas maksimalaus pagalbos dydžio apribojimas, skirtas užtikrinti, kad taikoma riba nebūtų viršijama;

d) pagalba, teikiama investicijų į nuosavą kapitalą ir kvazinuosavą kapitalą forma, kai bendruoju subsidijos ekvivalentu laikoma tokių investicijų nominalioji suma;

e) pagalba, kurią sudaro garantijos, jeigu yra įvykdyta viena iš šių sąlygų:

   i) bendrasis subsidijos ekvivalentas apskaičiuotas remiantis Komisijos pranešime dėl EB sutarties 107 ir 108 straipsnių taikymo garantijomis suteikiamai valstybės pagalbai nustatytomis „saugaus uosto“ priemokomis;

   ii) prieš įgyvendinant pagalbos priemonę yra, remiantis Komisijos pranešimu dėl Sutarties 107 ir 108 straipsnių taikymo garantijomis suteikiamai valstybės pagalbai, patvirtinta garantijos bendrojo subsidijos ekvivalento apskaičiavimo metodika, apie kurią pranešta Komisijai, ir ta patvirtinta metodika aiškiai apima tos rūšies garantijas, kurios naudojamos šio reglamento taikymo srityje, ir atitinkamo pobūdžio susijusius sandorius;

   iii) pagalba garantijų forma, teikiama geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonėms įsigyti laikantis šio reglamento 14 straipsnyje nustatytų sąlygų.

6 straipsnis

Skatinamasis poveikis

1. Šis reglamentas taikomas tik skatinamąjį poveikį turinčiai pagalbai.

2. Pagalba laikoma turinčia skatinamąjį poveikį, jei jos gavėjas yra dar iki su remiamu projektu ar veikla susijusių darbų pradžios pateikęs atitinkamai valstybei narei rašytinę paraišką gauti pagalbą. Paraiškoje gauti pagalbą nurodoma bent ši informacija:

a) įmonės pavadinimas ir dydis;

b) projekto ar veiklos aprašymas, įskaitant pradžios ir pabaigos datas;

c) projekto ar veiklos vykdymo vieta;

d) projekto ar veiklos išlaidų sąrašas;

e) pagalbos rūšis (dotacija, paskola, garantija, grąžintinas avansas ar kt.) ir projektui ar veiklai reikalingo viešojo finansavimo suma.

([21]) OL C 14, 2008 1 19, p. 6.

3. Didelėms įmonėms teikiama *ad hoc* pagalba laikoma turinčia skatinamąjį poveikį, jei ne tik užtikrinamas 2 dalyje nustatytų sąlygų laikymasis, bet ir valstybė narė prieš suteikdama tą pagalbą patikrina ir įsitikina, kad jos gavėjo parengtuose dokumentuose nustatyta, jog pagalba turės vienos ar kelių iš šių rūšių poveikį:

a) iš esmės padidės projekto arba veiklos apimtis;

b) iš esmės padidės visa projektui ar veiklai pagalbos gavėjo išleista suma;

c) iš esmės paspartės projekto ar veiklos užbaigimas.

4. Nukrypstant nuo 2 ir 3 dalių, mokesčių lengvatų formos pagalbos priemonės laikomos turinčiomis skatinamąjį poveikį, jeigu yra įvykdytos visos šios sąlygos:

a) priemone suteikiama teisė į pagalbą pagal objektyvius kriterijus, valstybei narei nepasiliekant teisės toliau spręsti savo nuožiūra;

b) priemonė yra priimta ir įsigaliojusi dar prieš pradedant su tos pagalbos lėšomis remiamu projektu ar veikla susijusius darbus, nebent tai būtų paskesnė pagalbos schema, jei tam projektui ar veiklai pagalba mokesčių lengvatų forma jau suteikta pagal ankstesnes pagalbos schemas.

5. Nukrypstant nuo 2, 3 ir 4 dalių, pagalba, skirta transporto išorės sąnaudoms mažinti, laikoma turinčia skatinamąjį poveikį, jeigu yra įvykdytos 10 straipsnyje nustatytos sąlygos.

7 straipsnis

Pagalbos intensyvumas ir tinkamos finansuoti išlaidos

1. Visi skaičiai, naudojami pagalbos intensyvumui ir tinkamoms finansuoti išlaidoms apskaičiuoti, imami neatskaičius jokių mokesčių ar kitų rinkliavų. Tačiau apskaičiuojant pagalbos intensyvumą ir tinkamas finansuoti išlaidas neatsižvelgiama į pridėtinės vertės mokestį, kuriuo apmokestinamos tinkamos finansuoti išlaidos ar sąnaudos ir kuris pagal taikomus nacionalinius mokesčių teisės aktus yra grąžintinas. Tinkamos finansuoti išlaidos pagrindžiamos aiškiais, konkrečiais ir nepasenusiais patvirtinamaisiais dokumentais. Tinkamų finansuoti išlaidų sumos gali būti apskaičiuojamos pagal supaprastinto išlaidų apmokėjimo tvarką, jeigu veikla yra bent iš dalies finansuojama iš Sąjungos fondo, kuriam leidžiama taikyti supaprastinto išlaidų apmokėjimo tvarką, ir jeigu tos konkrečios kategorijos išlaidos yra tinkamos finansuoti pagal atitinkamas nuostatas. Tokiu atveju taikoma atitinkamose Sąjungos fondui taikytinose taisyklėse numatyta supaprastinto išlaidų apmokėjimo tvarka.

2. Projektų, įgyvendinamų pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, Tarybos patvirtintus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241 ([22]), tinkamų finansuoti išlaidų sumos taip pat gali būti apskaičiuojamos pagal supaprastinto išlaidų apmokėjimo tvarką, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1303/2013 ([23]) arba Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2021/1060 ([24]).

3. Kai pagalba teikiama ne dotacijos, o kita forma, pagalbos suma atitinka tos pagalbos bendrąjį subsidijos ekvivalentą.

([22]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, (OL L 57, 2021 2 18, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([23]) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006, (OL L 347, 2013 12 20, p. 320, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1303/oj).

([24]) 2021 m. birželio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės, (OL L 231, 2021 6 30, p. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

4. Ateityje išmokėtina pagalba, įskaitant keliomis dalimis išmokėtiną pagalbą, diskontuojama iki pagalbos vertės jos suteikimo momentu. Tinkamos finansuoti išlaidos diskontuojamos iki jų vertės pagalbos suteikimo momentu. Palūkanų norma, naudotina atliekant diskontavimą, yra pagalbos suteikimo momentu taikytina diskonto norma, kaip nustatyta Komisijos komunikate dėl orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodo pakeitimo ([25]).

8 straipsnis

Sumavimas

1. Nustatant, ar laikomasi 4 straipsnyje nustatytų pranešimo ribų ir II skyriuje nustatytų didžiausio pagalbos intensyvumo lygių, atsižvelgiama į visą pagalbos lėšomis remiamai veiklai, projektui ar įmonei skirtos pagalbos sumą, priklausomai nuo pagalbos rūšies.

2. Tais atvejais, kai kartu su valstybės pagalba teikiamas Sąjungos institucijų, agentūrų, bendrųjų įmonių ar kitų įstaigų centralizuotai valdomas Sąjungos finansavimas, kurio valstybė narė nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nekontroliuoja, nustatant, ar laikomasi pranešimo ribų ir didžiausio pagalbos intensyvumo lygių ar didžiausių pagalbos sumų, atsižvelgiama tik į valstybės pagalbą, jei dėl tų pačių tinkamų finansuoti išlaidų suteikto viešojo finansavimo bendra suma neviršija Sąjungos teisėje nustatytos palankiausios finansavimo normos.

3. Pagalba, kuriai pagal šį reglamentą nustatyta išimtis, ir kurios tinkamas finansuoti išlaidas galima nustatyti, gali būti sumuojama su:

a) bet kokia kita valstybės pagalba, jei ta pagalba susijusi su kitomis tinkamomis finansuoti išlaidomis, kurias galima nustatyti, nei pagalba, kuriai pagal šį reglamentą nustatyta išimtis;

b) bet kokia kita valstybės pagalba dėl tų pačių – iš dalies ar visiškai sutampančių – tinkamų finansuoti išlaidų, jei taip susumavus nebūtų viršytas didžiausias pagalbos intensyvumas ar didžiausia pagalbos suma, taikytini pagal šį reglamentą;

c) bet kokia *de minimis* pagalba dėl tų pačių tinkamų finansuoti išlaidų, su kuriomis susijusi pagalba, kuriai pagal šį reglamentą nustatyta išimtis, jei taip susumavus nebūtų viršytas didžiausias pagalbos intensyvumas ar didžiausia pagalbos suma, taikytini pagal šį reglamentą;

d) bet kokia kita valstybės pagalba, kurios tinkamų finansuoti išlaidų negalima nustatyti, visų pirma bet kokia pagalba, kurios tinkamų finansuoti išlaidų negalima nustatyti, kuriai nustatyta išimtis pagal Reglamentą (ES) Nr. 651/2014, arba bet kokia kita *de minimis* pagalba, kurios tinkamų finansuoti išlaidų negalima nustatyti.

9 straipsnis

Skelbimas ir informavimas

1. Atitinkama valstybė narė užtikrina, kad Komisijos tvarkomame Suteiktos valstybės pagalbos skaidrumo modulyje ([26]) arba išsamioje valstybės pagalbos svetainėje nacionaliniu arba regioniniu lygmeniu būtų skelbiama tokia informacija:

a) 19 straipsnyje nurodytos informacijos santrauka pagal II priede nustatytą standartinę formą arba prieigos prie jos saitas;

b) visas kiekvienos pagalbos priemonės tekstas, kaip nurodyta 19 straipsnyje, arba prieigos prie viso šio teksto saitas;

c) III priede nurodyta informacija apie kiekvieną individualią pagalbą, kai ji viršija 100 000 EUR.

2. Valstybės narės tvarko savo išsamias valstybės pagalbos svetaines taip, kad III priede nurodyta informacija jose būtų lengvai prieinama.

([25]) OL C 14, 2008 1 19, p. 6.
([26]) Vieša paieška valstybės pagalbos skaidrumo duomenų bazėje: https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public?lang=lt.

3. Pagalbos teikimo mokesčių lengvatų forma schemų atveju 1 dalyje nustatytos sąlygos laikomos įvykdytomis, jei valstybės narės paskelbia reikiamą informaciją apie individualios pagalbos sumas tokiais intervalais (mln. EUR):

0,1–0,5;

0,5–1;

1–2;

2–5;

5–10;

10–20;

20–50;

50 ir daugiau.

4. Valstybės narės skelbia 1 dalies c punkte nurodytą informaciją III priede nustatytu struktūruotu, prieinamu ir standartiniu būdu, taip pat nustato veiksmingas paieškos ir parsisiuntimo funkcijos. Tą informaciją valstybės narės turi paskelbti per šešis mėnesius nuo pagalbos suteikimo dienos arba, pagalbos mokesčių lengvatų forma atveju, per vienus metus nuo mokesčių deklaracijos pateikimo termino. Ši informacija turi būti prieinama ne trumpiau kaip 10 metų nuo pagalbos suteikimo dienos.

5. Komisija savo interneto svetainėje skelbia:

a) nuorodas į valstybės pagalbos svetaines, nurodytas 1 dalyje;

b) 19 straipsnyje nurodytą informacijos santrauką.

II SKYRIUS

SPECIALIOSIOS NUOSTATOS DĖL ĮVAIRIŲ KATEGORIJŲ PAGALBOS

1 SKIRSNIS

Veiklos pagalba

10 straipsnis

Pagalba, skirta transporto išorės sąnaudoms mažinti

1. Veiklos pagalbos schemos, skirtos transporto išorės sąnaudoms mažinti, yra pagal Sutarties 93 straipsnį suderinamos su vidaus rinka ir joms netaikomas reikalavimas pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, jeigu yra įvykdytos šiame straipsnyje ir I skyriuje nustatytos sąlygos.

2. Geležinkelių, vidaus vandenų kelių arba darniojo daugiarūšio keleivinio ir krovininio transporto veikla atitinka pagalbos skyrimo kriterijus. Pagalba turi būti teikiama vežėjams arba transporto organizatoriams, kurie renkasi darniojo sausumos transporto sprendimus.

3. Tinkamos finansuoti išlaidos – transporto išorės sąnaudų, kurių išvengiama naudojantis darniojo daugiarūšio transporto sistemai priklausančiu geležinkelių ar vidaus vandenų transportu arba trumpųjų nuotolių jūrų laivyba užuot naudojusis konkuruojančių mažiau darnių rūšių transportu, dalis. Išvengtos išorės sąnaudos apskaičiuojamos pagal Komisijos parengtame transporto išorės sąnaudų apskaičiavimo vadove ([27]) su pakeitimais (arba kitame dokumente, kuriuo jis būtų visiškai pakeistas) nustatytas taisykles ir metodiką.

([27]) *European Commission, Directorate-General for Mobility and Transport, Essen, H.*, Fiorello, D., El Beyrouty, K. *et al., Handbook on the external costs of transport – Version 2019 – 1.1, Publications Offic of the European Unione*, 2020, https://data.europa.eu/doi/10.2832/51388.

4. Tinkamos finansuoti išlaidos apskaičiuojamos i) remiamos transporto rūšies ir mažiau darnios alternatyvios transporto rūšies keleivio kilometrui, tonkilometriui, transporto priemonės nuvažiuotam kilometrui (ar kitiems Komisijos vadove nustatytiems vežimo matavimo vienetams) tenkančių išorės sąnaudų skirtumą padauginus iš ii) viso tuo pačiu matavimo vienetu išreikšto atstumo, kurį pagalbos gavėjai įveikė laikotarpiu, kuriuo buvo patirtos tinkamos finansuoti išlaidos. Išorės sąnaudų metodiką valstybės narės gali taikyti taip, kad būtų apimamos bet kokios veiklos sąnaudos, įskaitant su infrastruktūros naudojimu susijusias veiklos sąnaudas.

5. Pagalbos intensyvumas turi neviršyti 60 % tinkamų finansuoti išlaidų.

6. Pagalba turi būti teikiama ne vienkartine suma, o pagal faktinius suteiktos transporto paslaugos vienetus, išreikštus transporto priemonės nuvažiuotais kilometrais, keleivinio transporto paslaugų atveju – keleivio kilometrais, krovininio transporto paslaugų atveju – tonkilometriais, arba kitais Komisijos vadove nustatytais vežimo matavimo vienetais.

7. Vežėjams ir transporto organizatoriams teikiama pagalba turi užkirsti kelią perėjimo prie darniųjų rūšių sausumos transporto lėtėjimui arba šį perėjimą spartinti. Tuo tikslu pagalbos gavėjai skelbia bent šią informaciją:

a) pagalbą skiriančios institucijos pavadinimą;

b) pagalbos suteikimo datą;

c) gautas pagalbos sumas;

d) pagalbos laikotarpį ir veiklą, kurią apima pagalba.

11 straipsnis

Pagalba, skirta naujų komercinių krovinių vežimo geležinkeliais ir vidaus vandenų keliais jungčių eksploatacijai pradėti

1. Pagalbos schemos, skirtos tam, kad būtų pradėtos eksploatuoti naujos komercinės krovinių vežimo geležinkeliais ir naujos komercinės krovinių vežimo vidaus vandenų keliais jungtys, pagal Sutarties 93 straipsnį yra suderinamos su vidaus rinka ir joms netaikomas reikalavimas pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, jeigu yra įvykdytos šiame straipsnyje ir I skyriuje nustatytos sąlygos.

2. Pagalba turi būti teikiama vežėjams arba transporto organizatoriams, renkantiems duomenis apie paklausą ir organizuojantiems reguliariojo krovinių vežimo tarp geležinkelių arba vidaus vandenų kelių krovinių terminalų operacijas, kad būtų pradėtos eksploatuoti naujos komercinės krovinių vežimo geležinkeliais ir vidaus vandenų keliais jungtys.

3. Tinkamos finansuoti išlaidos yra veiklos nuostoliai, patiriami dėl atitinkamos transporto jungties, ne ilgiau kaip penkerius metus nuo tos dienos, kai pagalbos gavėjas pradeda eksploatuoti naują komercinę transporto jungtį.

4. Veiklos sąnaudos, susijusios su naujos transporto jungties eksploatavimo pradžia ir patirtos prieš galimą tos jungties eksploatavimo pradžią, kaip antai parengiamieji tyrimai ar galimybių studijos, taip pat yra tinkamos finansuoti. Jei nauja komercinė jungtis pradedama eksploatuoti, tokios veiklos sąnaudos įtraukiamos į tos jungties pirmųjų veiklos metų tinkamas finansuoti išlaidas. Jei nauja komercinė jungtis nepradedama eksploatuoti, tokios veiklos sąnaudos turėtų būti laikomos tinkamomis finansuoti laikotarpiu iki vienų metų nuo to tada, kai jos buvo patirtos pirmą kartą.

5. Pagal šį straipsnį veiklos nuostoliai yra neigiamas skirtumas tarp gautų pajamų ir veiklos sąnaudų, patirtų dėl atitinkamos transporto jungties, taip pat veiklos sąnaudų dėl darbų, susijusių su nauja komercine transporto jungtimi ir atliktų iki jos eksploatavimo pradžios. Naujai komercinei transporto jungčiai priskiriamos tinkamos finansuoti išlaidos apima visas tiesiogines veiklos sąnaudas, patiriamas eksploatuojant naująją komercinę transporto jungtį, ir tinkamą veiklos sąnaudų dalį, kuri yra bendra naujai komercinei transporto jungčiai ir kitai veiklai. Pajamos, į kurias reikia atsižvelgti, apima visas iš naujos komercinės transporto jungties gaunamas pajamas, įskaitant bet kokią veiklos pagalbą, gautą transporto išorės sąnaudoms mažinti.

6. Pagalbos intensyvumas neturi viršyti 80 % tinkamų finansuoti išlaidų pirmaisiais metais, 70 % tinkamų finansuoti išlaidų antraisiais metais, 60 % tinkamų finansuoti išlaidų trečiaisiais metais, 50 % tinkamų finansuoti išlaidų ketvirtaisiais metais ir 40 % tinkamų finansuoti išlaidų penktaisiais metais.

7. Pagalbą galima išmokėti iš anksto tik jei ji išmokama kasmet, t. y. kiekvieno vienų metų laikotarpio pradžioje. Kai pagalba išmokama iš anksto, tinkamos finansuoti išlaidos *ex ante* įvertinamos remiantis pagrįstomis projekcijomis ir diskontuojamos iki jų vertės pagalbos suteikimo momentu.

8. Valstybės narės turi įdiegti stebėsenos ir lėšų susigrąžinimo mechanizmą, skirtą užtikrinti, kad pagalba neviršytų 6 dalyje nurodyto leidžiamo pagalbos intensyvumo lygio.

2 SKIRSNIS

Investicinė pagalba

A poskirsnis

Investicinė pagalba vienarūšiams ir daugiarūšiams geležinkelių paslaugų įrenginiams ir vidaus vandenų kelių infrastruktūros objektams bei privatiems privažiuojamiesiems geležinkelio keliams

12 straipsnis

Pagalba, skirta vienarūšiams ir daugiarūšiams geležinkelių paslaugų įrenginiams ir vidaus vandenų kelių infrastruktūros objektams statyti, tobulinti ir atnaujinti

1. Pagalba, skirta geležinkelių paslaugų įrenginiams, vidaus vandenų kelių infrastruktūros objektams ir geležinkelių ar vidaus vandenų kelių daugiarūšio transporto infrastruktūros objektams statyti, tobulinti ir atnaujinti (įskaitant pakeitimą), yra pagal Sutarties 93 straipsnį suderinama su vidaus rinka ir jai netaikomas reikalavimas pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, jeigu yra įvykdytos šiame straipsnyje ir I skyriuje nustatytos sąlygos.

2. Pagalba geležinkelių paslaugų įrenginių, vidaus vandenų kelių infrastruktūros objektų ar geležinkelių arba vidaus vandenų kelių daugiarūšio transporto infrastruktūros objektų savininkams ar veiklos vykdytojams, kurie stato, tobulina arba atnaujina tokius objektus, turi būti teikiama pagal pagalbos schemas, išskyrus pagalbą, skirtą geležinkelių ar vidaus vandenų kelių transporto krovinių terminalams statyti, tobulinti ir atnaujinti, kuri gali būti teikiama ir kaip *ad hoc* pagalba. Kai teikiama *ad hoc* pagalba, *ex ante* nustatyta potenciali pajėgumų paklausa bent vidutiniu laikotarpiu turi viršyti bendrus pagalbos lėšomis remiamo infrastruktūros objekto ir kitų esamų ar jau planuojamų sukurti infrastruktūros objektų, kurie galėtų būti pagrįstai naudojami kaip alternatyva remiamam infrastruktūros objektui, pajėgumus.

3. Tinkamos finansuoti išlaidos yra investicinės sąnaudos, patiriamos investuojant į materialųjį (nekilnojamąjį ir kilnojamąjį) ir nematerialųjį turtą, tiesiogiai susijusį su atitinkamo infrastruktūros objekto statyba, tobulinimu ar atnaujinimu. Investicinės sąnaudos apima antžemines konstrukcijas (pavyzdžiui, skirtas saugoti), stacionariąją (pavyzdžiui, sandėlių ir terminalo pastatų) įrangą, infrastruktūros objekto veikimui būtiną įrangą ir kilnojamąją terminalo įrangą (pavyzdžiui, krautuvus su strėle), esančią infrastruktūros objekte, taip pat IT ir skaitmeninę bei programinę įrangą su transportu susijusioms paslaugoms teikti. Galimybių studijų ir topologinių tyrimų, taip pat planavimo ir įrengimo išlaidos irgi yra tinkamos finansuoti.

4. Išlaidos, susijusios su ne transporto veikla, nėra tinkamos finansuoti.

5. Pagalbos suma negali viršyti žemesnės iš šių ribų:

a) skirtumo tarp tinkamų finansuoti išlaidų ir investicijos ekonominio naudingumo laikotarpiu gauto diskontuoto veiklos pelno bei diskontuotos galutinės tos investicijos vertės (likutinės vertės investicijos ekonominio naudingumo laikotarpio pabaigoje) sumos. Diskontuotas veiklos pelnas apima ir papildomą grynąjį veiklos pelną, gaunamą iš ne transporto veiklos, susijusios su atitinkamame infrastruktūros objekte vykdoma transporto veikla (pvz., tame objekte esančių komercinių patalpų nuomos). Diskontuotas veiklos pelnas ir galutinė vertė *ex ante* atskaitomi iš tinkamų finansuoti išlaidų remiantis pagrįstomis projekcijomis arba *ex post* atskaitomi taikant lėšų susigrąžinimo mechanizmą. Pagalbos suma gali apimti pagrįstą gautiną pelną. Pagrįstas pelnas nustatomas atsižvelgiant į tam sektoriui ir atitinkamos rūšies projektui būdingą pelną. Bet kokiu atveju kapitalo grąžos norma, neviršijanti atitinkamos apsikeitimo normos ir 100 bazinių punktų sumos, laikoma pagrįsta;

b) 50 % tinkamų finansuoti išlaidų.

6. Nukrypstant nuo 5 dalies, kai pagalba vienam projektui neviršija 5 mln. EUR, turi būti teikiama pagalba, kurios didžiausias intensyvumas neviršija 50 % tinkamų finansuoti išlaidų.

7. Palei TEN-T esančiai infrastruktūrai teikiamos pagalbos intensyvumas gali būti padidintas daugiausia 10 procentinių punktų.

8. Prieiga prie pagalbos lėšomis remiamo infrastruktūros objekto turi būti atvira, skaidri, nediskriminacinė ir visiems suinteresuotiems naudotojams ji turi būti teikiama pagal sektorių teisės aktus, įskaitant Direktyvą 2012/34/ES.

9. Bet kokia koncesija ar kitoks patikėjimas trečiajai šaliai statyti, tobulinti, eksploatuoti ar nuomoti infrastruktūros objektą, remiamą pagalbos lėšomis, turi būti suteikiami konkurenciniu, skaidriu, nediskriminaciniu ir besąlygišku pagrindu.

10. Kai pagalbos lėšomis remiamo infrastruktūros objekto savininkas, valdytojas ir bet kuris numatomas galutinis naudotojas priklauso tai pačiai įmonei arba yra susijusios įmonės, kaip apibrėžta I priede, teisė eksploatuoti infrastruktūros objektą turi būti suteikiama pagal atvirą, konkurencinę, skaidrią ir nediskriminacinę procedūrą, kurioje leidžiama dalyvauti susijusioms įmonėms, jei tokių yra. Ši dalis netaikoma pagalbai, kuri skirta geležinkelių paslaugų įrenginiams, vidaus vandenų kelių infrastruktūros objektams ir geležinkelių ar vidaus vandenų kelių daugiarūšio transporto infrastruktūros objektams tobulinti, kai tobulinimo išlaidos bent penkerių metų laikotarpiu neviršija 10 % pradinių investicijų vertės.

13 straipsnis

Pagalba, skirta privatiems privažiuojamiesiems geležinkelio keliams tiesti, tobulinti ir atnaujinti

1. Pagalbos schemos, skirtos privatiems privažiuojamiesiems geležinkelio keliams tiesti, tobulinti ar atnaujinti (įskaitant tų kelių pakeitimą), yra pagal Sutarties 93 straipsnį suderinamos su vidaus rinka ir joms netaikomas reikalavimas pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, jeigu yra įvykdytos šiame straipsnyje ir I skyriuje nustatytos sąlygos.

2. Pagalba turi būti teikiama privataus privažiuojamojo kelio savininkui ar valdytojui, kuris tiesia, tobulina ar atnaujina privatų privažiuojamąjį kelią.

3. Tinkamos finansuoti išlaidos yra investicinės sąnaudos, patiriamos investuojant į visą turtą, tiesiogiai susijusį su privataus privažiuojamojo kelio tiesimu, tobulinimu ir atnaujinimu. Galimybių studijų bei topologinių tyrimų ir planavimo bei įrengimo išlaidos taip pat yra tinkamos finansuoti. Pakrovimo ir (arba) iškrovimo platformų ir įrangos, būtinos geležinkelio veiklai privačiuose privažiuojamuosiuose keliuose, išlaidos taip pat yra tinkamos finansuoti, jeigu tos platformos ir įranga įsigytos traukiniams privačiuose privažiuojamuosiuose keliuose pakrauti ir iškrauti.

4. Pagalbos suma negali viršyti žemesnės iš šių ribų:

a) skirtumo tarp tinkamų finansuoti išlaidų ir investicijos ekonominio naudingumo laikotarpiu gauto diskontuoto veiklos pelno bei diskontuotos galutinės tos investicijos vertės (likutinės vertės investicijos ekonominio naudingumo laikotarpio pabaigoje) sumos. Diskontuotas veiklos pelnas ir galutinė vertė *ex ante* atskaitomi iš tinkamų finansuoti išlaidų remiantis pagrįstomis projekcijomis arba *ex post* atskaitomi taikant lėšų susigrąžinimo mechanizmą. Pagalbos suma gali apimti pagrįstą gautiną pelną. Pagrįstas pelnas nustatomas atsižvelgiant į tam sektoriui ir atitinkamos rūšies projektui būdingą pelną. Bet kokiu atveju kapitalo grąžos norma, neviršijanti atitinkamos apsikeitimo normos ir 100 bazinių punktų sumos, laikoma pagrįsta;

b) 50 % tinkamų finansuoti išlaidų.

5. Nukrypstant nuo 4 dalies, kai pagalba vienam projektui neviršija 2,5 mln. EUR, turi būti teikiama pagalba, kurios didžiausias intensyvumas neviršija 50 % tinkamų finansuoti išlaidų.

B poskirsnis

Investicinė pagalba, skirta geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonėms ir darniojo daugiarūšio transporto įrangai įsigyti

14 straipsnis

Pagalba, skirta geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonėms įsigyti

1. Investicinės pagalbos schemos, pagal kurias remiamas geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonių įsigijimas, yra pagal Sutarties 93 straipsnį suderinamos su vidaus rinka ir joms netaikomas reikalavimas pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, jeigu yra įvykdytos šiame straipsnyje ir I skyriuje nustatytos sąlygos.

2. Tinkamos finansuoti išlaidos yra visos su naujų arba naudotų geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonių įsigijimu susijusios investicinės sąnaudos, atėmus bet kokią kitą gautą pagalbą. Tokios sąnaudos gali apimti, visų pirma, transporto priemonės kainą ir pristatymo išlaidas. Projektavimo tyrimams, konsultavimuisi ar inžinerijai skirtos išlaidos tinkamos finansuoti, jeigu yra susijusios su šiame straipsnyje nurodytomis investicijomis ir yra jų dalis. Specialiai vilkimo operacijoms vykdyti pastatyti laivai (vilkikai) neatitinka pagalbos skyrimo reikalavimų.

3. Pagalba teikiama:

a) naujiems geležinkelių sektoriaus rinkos dalyviams; arba

b) geležinkelio įmonėms, vidaus vandenų transporto vežėjams arba geležinkelių ir vidaus vandenų kelių sektoriuose veikiančioms išperkamosios nuomos bendrovėms, jei tos bendrovės ir vežėjai atitinka kriterijus, kad būtų laikomi MVĮ arba MVKĮ.

4. Pagalba turi būti teikiama garantijos geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonės pirkėjui forma. Garantijos turi būti teikiamos tiesiogiai galutiniams gavėjams arba jos gali būti teikiamos kredito įstaigoms ir kitoms finansų įstaigoms kaip finansų tarpininkams, su sąlyga, kad garantijos gavėjui būtų palikta galimybė laisvai rinktis finansų tarpininką. Finansų tarpininkas turi gebėti įrodyti, kad taiko mechanizmą, kuriuo užtikrinama, kad gaunama nauda būtų, kiek tik įmanoma, perleidžiama galutiniams gavėjams didesnės finansavimo apimties, rizikingesnių portfelių, mažesnių užtikrinimo priemonės reikalavimų ar mažesnių palūkanų (palyginti su padėtimi be tokių valstybės garantijų) forma.

5. Garantija turi būti teikiama dėl naujų individualių paskolų, skirtų geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonėms įsigyti. Pagrindinės paskolos nominalioji suma neturi viršyti tinkamų finansuoti išlaidų. Garantijos dengiama pagrindinės paskolos dalis turi būti ne didesnė kaip 80 % Valstybės garantijos turi būti teikiamos už ne mažesnį kaip 50 bazinių punktų mokestį, jei valstybės reitingas, suteiktas pagalbą teikiančiai valstybei narei, yra AAA-A.

6. Garantijos trukmė turi būti ne ilgesnė kaip 15 metų.

7. Pagalba, skirta geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonėms įsigyti, gali būti sumuojama su pagalba, skirta sąveikai didinti, arba su pagalba techniniam pritaikymui ir modernizavimui, jei grynosios papildomos sąveikai didinti skirtos išlaidos, nurodytos šio reglamento 16 straipsnio 6 dalyje, ir (arba) modernizavimui ir techniniam pritaikymui skirtos investicijos, nurodytos šio reglamento 17 straipsnio 6 dalyje, neįtraukiamos į 2 dalyje nustatytas tinkamas finansuoti išlaidas.

15 straipsnis

Pagalba, skirta įvairiarūšio krovinių vežimo vienetams ar laivuose naudojamiems kranams įsigyti

1. Investicinės pagalbos schemos, skirtos naujiems ar naudotiems įvairiarūšio krovinių vežimo vienetams arba laivuose naudojamiems kranams įsigyti, yra pagal Sutarties 93 straipsnį suderinamos su vidaus rinka ir joms netaikomas reikalavimas pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, jeigu yra įvykdytos šiame straipsnyje ir I skyriuje nustatytos sąlygos.

2. Pagalba turi būti teikiama įmonėms, kurios įsigyja įvairiarūšio krovinių vežimo vienetus ir laivuose naudojamus kranus.

3. Tinkamos finansuoti išlaidos:

a) įvairiarūšio krovinių vežimo vienetų atveju – sąnaudų, patiriamų naudojant vien kelių transportui skirtus krovinių vežimo vienetus, ir sąnaudų, patiriamų naudojant įvairiarūšio krovinių vežimo vienetus, kurie gali būti perkraunami vykdant darniojo daugiarūšio transporto veiklą, skirtumas;

b) laivuose naudojamų kranų atveju – visa įsigijimo kaina.

4. Tinkamos finansuoti išlaidos apima su galimybių studijomis, planavimu ir įrengimu susijusias išlaidas.

5. Pagalbos suma neturi viršyti pagalbos intensyvumo lygio, kuris 3 dalies a punkte nurodytu atveju yra 40 % tinkamų finansuoti išlaidų, o 3 dalies b punkte nurodytu atveju – 20 % tinkamų finansuoti išlaidų.

C poskirsnis

Investicinė pagalba sąveikai, techniniam pritaikymui ir modernizavimui

16 straipsnis

Pagalba, skirta sąveikai didinti

1. Investicinės pagalbos schemos, pagal kurias remiamos investicijos į turtą, kuriuo padedama užtikrinti nenutrūkstamus eismo srautus tarp nacionalinių tinklų ar tarp įvairių transporto rūšių, yra pagal Sutarties 93 straipsnį suderinamos su vidaus rinka ir joms netaikomas reikalavimas pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, jeigu yra įvykdytos šiame straipsnyje ir šio reglamento I skyriuje nustatytos sąlygos.

2. Pagalba teikiama geležinkelių ar vidaus vandenų kelių transporto priemonių savininkams, vežėjams ir transporto organizatoriams, kad būtų vykdomos 3 dalyje nurodytos investicijos į darniojo sausumos transporto sektorius.

3. Pagalbos skyrimo kriterijus atitinkantys investicijų projektai apima:

a) Europos traukinių kontrolės sistemą (ETCS), būsimą geležinkelių judriojo ryšio sistemą (FRMCS), be kita ko, suderintą su pasauline geležinkelių judriojo ryšio sistema (GSM-R), ir automatizuoto traukinio valdymo (ATV) sistemą, įeinančias į Europos geležinkelių eismo valdymo sistemą (ERTMS), kaip apibūdinta Sąjungos antrinės teisės aktuose ([28]);

b) skaitmeninę automatinę sankabą (DAC) ([29]);

c) autonominę GSM-R įrangą;

d) riedmenų pritaikymą prie įvairių elektros sistemų;

e) riedmenų pritaikymą prie įvairaus pločio vėžių;

f) vidaus vandenų laivų pritaikymą naudoti jūrų uostuose ir jūrų laivų pritaikymą naudoti vidaus vandenų uostuose;

g) vidaus vandenų laivų pritaikymą prie kintančių tinkamumo laivybai sąlygų, įskaitant žemo vandens lygio sąlygas;

h) riedmenų ir vidaus vandenų laivų automatizavimą;

i) transporto priemonių pritaikymą gabenti įvairiarūšio krovinių vežimo vienetus;

([28]) 2023 m. rugpjūčio 10 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2023/1695 dėl geležinkelių sistemos Europos Sąjungoje kontrolės, valdymo ir signalizacijos posistemių techninės sąveikos specifikacijos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) 2016/919, (OL L 222, 2023 9 8, p. 380, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1695/oj).

([29]) Skaitmeninė automatinė sankaba (angl. *digital automatic coupling*, DAC) yra sąveiki sistemos sudedamoji dalis, skirta prekinio traukinio riedmenims automatiškai sujungti ir atskirti tiek fiziškai (pvz., mechaninė jungtis ir oro tiekimo linija, atliekanti stabdymo funkciją), tiek skaitmeniniu būdu (pvz., elektros tiekimo ir duomenų perdavimo jungtis). Skaitmeninė automatinė sankaba – priemonė, kurią naudojant galima kurti modernų ir skaitmenizuotą Europos krovininį geležinkelių transportą. Ja ne tik bus padidintas efektyvumas, diegiant automatizavimo procesus, bet ir užtikrintas pakankamas energijos tiekimas telematikos priemonėms, taip pat saugus duomenų perdavimas visame traukinyje.

j) bazines technologijas, reikalingas UIP, tokioms kaip Europos UIP aplinka, vidaus vandenų navigacijos elektroninių žemėlapių rodymo ir informacijos sistema (ECDIS), pranešimai kapitonams, vidaus vandenų laivų automatinio identifikavimo sistema (AIS) ir tarptautinė elektroninių pranešimų siuntimo sistema, įdiegti;

k) krovinių vežimo telematikos priemones ir kitą krovinių vežimo programinę įrangą, jei jomis padedama užtikrinti nenutrūkstamus eismo srautus, visų pirma, įvairiarūšio transporto identifikavimo, sekimo ir atsekamumo sistemas ir keitimosi įvairiarūšio transporto duomenimis platformas, išskyrus investicijas į keleivių vežimo paslaugoms skirtas priemones, kaip antai sistemas, kuriose prieš ir per kelionę teikiama informacija keleiviams, keleivių rezervacijų ir mokėjimo sistemas, bagažo tvarkymo ir susisiekimo keleiviniais traukiniais jungčių su kitų rūšių keleiviniu transportu valdymo priemones.

4. Tinkamos finansuoti išlaidos yra visos išlaidos, būtinos 3 dalyje nurodytiems investicijų projektams įgyvendinti. Tokios išlaidos apima išlaidas, būtinas atitinkamai technologijai įsigyti ir įdiegti, projekto valdymo išlaidas ir pristatymo išlaidas. Su tyrimais, bandymais ir patvirtinimu, bandomaisiais ir prototipiniais įrenginiais, skirtais atitinkamai technologijai įdiegti technologinio pasirengimo 9 lygiu ([30]), susijusios išlaidos taip pat atitinka pagalbos skyrimo kriterijus. Priežiūros išlaidos yra netinkamos finansuoti. Pagalbos lėšomis finansuojamas turtas gali būti naujas arba naudotas. Įgyvendinant su ERTMS susijusias investicijas, skirtas sąveikai didinti, su Europos pasaulinės palydovinės navigacijos sistemos (EGNSS) funkcijų integravimu į ERTMS susijusios išlaidos yra tinkamos finansuoti. Su GSM-R įranga, suderinta su FRMCS įranga, susijusios išlaidos taip pat atitinka pagalbos skyrimo kriterijus. Su investicijomis į autonominę GSM-R įrangą susijusios išlaidos pagalbos skyrimo kriterijus atitinka tik jei jos patirtos iki 2031 m. gruodžio 31 d.

5. Pagalbos intensyvumas neturi viršyti:

a) 90 % tinkamų finansuoti išlaidų pagal 3 dalies a ir b punktuose nurodytus investicijų projektus;

b) 50 % tinkamų finansuoti išlaidų pagal 3 dalies c–k punktuose nurodytus investicijų projektus.

6. Sąveikai didinti skirtų investicijų į planuojamas įsigyti geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemones arba įvairiarūšio krovinių vežimo vienetą ar laivuose naudojamą kraną tinkamos finansuoti išlaidos neapima daugiau nei grynųjų papildomų sąveikai didinti skirtų išlaidų ir jas apima tik su sąlyga, kad tokios išlaidos nebūtų jau dengiamos kitų formų pagalbos, visų pirma pagalbos pagal 14 ir 15 straipsnius, lėšomis. Grynosios papildomos sąveikai didinti skirtos išlaidos apskaičiuojamos kaip skirtumas tarp geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonės, įvairiarūšio krovinių vežimo vieneto ar laivuose naudojamo krano, kurį planuojama įsigyti ir kuriam panaudojamos tokios investicijos, pirkimo bendrų išlaidų ir tos pačios arba panašios transporto priemonės, įvairiarūšio krovinių vežimo vieneto ar laivuose naudojamo krano ar panašaus turto pirkimo pagal priešingos padėties scenarijų, jei nebūtų investicijų sąveikai didinti, bendrų išlaidų.

7. Bent penkerius metus po pagalbos suteikimo į sutartimi įforminamus susitarimus dėl turto, finansuoto sąveikai didinti skirtos pagalbos lėšomis, perdavimo arba naudojimo už užmokestį (pvz., nuomos) turi būti įtraukiama nuostata, kurioje nurodoma, kad investicija, kuria prisidedama prie atitinkamo turto sąveikos, buvo finansuojama valstybės pagalbos lėšomis. Kai taikoma, sutartimi įforminamuose susitarimuose taip pat turi būti nurodomi atitinkami 9 dalyje nustatyti įpareigojimai ir pagalbos suma.

8. Investicija turi būti įgyvendinama ir užbaigiama likus ne mažiau kaip vieniems metams iki tos dienos, kai tokią investiciją, kaip remiama investicija, įgyvendinti tampa privaloma Sąjungos lygmeniu.

9. Riedmenys, kuriems skirtos remiamos investicijos, bent penkerius metus po tų investicijų įgyvendinimo turi išlaikyti galiojantį registracijos statusą, kurį patvirtina kodas 00, kaip nurodyta Komisijos įgyvendinimo sprendimo (ES) 2018/1614 ([31]) 3 priedėlyje, Europos transporto priemonių registre.

([30]) Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistema“ (OL C 414, 2022 10 28, p. 1), 60 išnaša. Taip pat žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos didelio poveikio technologijų strategija – ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo skatinimo priemonė“ (COM(2012) 341 *final*).

([31]) 2018 m. spalio 25 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/1614, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/797 47 straipsnyje nurodytų transporto priemonių registrų specifikacijos ir iš dalies keičiamas ir panaikinamas Komisijos sprendimas 2007/756/EB, (OL L 268, 2018 10 26, p. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2018/1614/oj).

17 straipsnis

Pagalba techninio pritaikymo ir modernizavimo veiklai darniojo sausumos transporto sektoriuose

1. Investicinės pagalbos schemos, pagal kurias remiamos investicijos į turtą, kuriuo prisidedama prie techninio pritaikymo ir modernizavimo veiklos darniojo sausumos transporto sektoriuose, yra pagal Sutarties 93 straipsnį suderinamos su vidaus rinka ir joms netaikomas reikalavimas pranešti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį, jeigu yra įvykdytos šiame straipsnyje ir I skyriuje nustatytos sąlygos.

2. Pagalba teikiama geležinkelių ar vidaus vandenų kelių transporto priemonių savininkams, vežėjams ir transporto organizatoriams, kad būtų vykdomos 3 dalyje nurodytos investicijos į darniojo sausumos transporto sektorius.

3. Pagalbos skyrimo kriterijus atitinkantys investicijų projektai apima:

a) riedmenų modifikavimą arba atnaujinimą;

b) vidaus vandenų laivų modifikavimą arba atnaujinimą, pavyzdžiui, siekiant pagerinti hidrodinamines savybes ir našumą;

c) darniojo daugiarūšio transporto įrangos modifikavimą arba atnaujinimą;

d) riedmenų ir vidaus vandenų laivų pritaikymą naujų tipų kroviniams;

e) krovinių vežimo telematikos priemones ir kitą krovinių vežimo programinę įrangą, kuriai netaikomas 16 straipsnis, pavyzdžiui, sistemas, kuriose teikiama informacija tik apie vienos rūšies transportą, arba skaitmenines rezervacijos ir mokėjimo sistemas, kurios nepadeda užtikrinti eismo srautų nenutrūkstamumo, išskyrus investicijas į keleivių vežimo paslaugoms skirtas priemones, kaip antai sistemas, kuriose prieš ir per kelionę teikiama informacija keleiviams, keleivių rezervacijų ir mokėjimo sistemas, bagažo tvarkymo ir susisiekimo keleiviniais traukiniais jungčių su kitų rūšių keleiviniu transportu valdymo priemones;

f) eismo prognozavimo programinę įrangą (kuria fiksuojamas apskaičiuotasis išvykimo laikas / apskaičiuotasis atvykimo laikas) ir maršruto optimizavimo programinę įrangą;

g) skaitmenines sistemas, kuriomis stebimas darbo ir poilsio laikas vykdant geležinkelių transporto operacijas.

4. Tinkamos finansuoti išlaidos yra visos išlaidos, kurios būtinos investicijoms įgyvendinti. Tokios išlaidos gali visų pirma apimti išlaidas, būtinas atitinkamai technologijai įsigyti ir įdiegti, su esamos įdiegtos technologijos patobulinimais susijusias išlaidas, projekto valdymo išlaidas ir pristatymo išlaidas. Su tyrimais, bandymais ir patvirtinimu, bandomaisiais ir prototipiniais įrenginiais, skirtais atitinkamai technologijai įdiegti technologinio pasirengimo 9 lygiu ([32]), susijusios išlaidos atitinka pagalbos skyrimo kriterijus. Priežiūros išlaidos yra netinkamos finansuoti. Pagalbos lėšomis finansuojamas turtas gali būti naujas arba naudotas.

5. Pagalbos intensyvumas turi neviršyti 30 % tinkamų finansuoti išlaidų.

6. Investicijų į planuojamas įsigyti geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemones arba į darniojo daugiarūšio transporto įrangą tinkamos finansuoti išlaidos neapima daugiau nei grynųjų papildomų techninio pritaikymo ir modernizavimo išlaidų ir jas apima tik su sąlyga, kad tokios išlaidos nebūtų jau dengiamos kitų formų pagalbos, visų pirma pagalbos pagal 14 ir 15 straipsnius, lėšomis. Grynosios papildomos techninio pritaikymo ir modernizavimo išlaidos apskaičiuojamos kaip skirtumas tarp geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonės arba darniojo daugiarūšio transporto įrangos, kurią planuojama įsigyti ir kuriai panaudojamos tokios investicijos, pirkimo bendrų išlaidų ir to paties arba, pagal priešingos padėties scenarijų, panašaus turto, kurį reikia techniškai pritaikyti ir modernizuoti, pirkimo bendrų išlaidų.

([32]) Komisijos komunikatas „Valstybės pagalbos moksliniams tyrimams, technologinei plėtrai ir inovacijoms sistema“ (OL C 414, 2022 10 28, p. 1), 60 išnaša. Taip pat žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos didelio poveikio technologijų strategija – ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo skatinimo priemonė“ (COM(2012) 341 *final*).

7. Bent penkerius metus po pagalbos suteikimo į sutartimi įforminamus susitarimus dėl turto, finansuoto darniojo daugiarūšio transporto priemonių ir įrangos techniniam pritaikymui ir modernizavimui skirtos pagalbos lėšomis, perdavimo arba naudojimo už užmokestį turi būti įtraukiama nuostata, kurioje nurodoma, kad atitinkamo turto pritaikymas ar modernizavimas finansuotas valstybės pagalbos lėšomis, ir nurodoma pagalbos suma.

8. Investicija įgyvendinama ir užbaigiama likus ne mažiau kaip vieniems metams iki tos dienos, kai tokią investiciją, kaip remiama investicija, įgyvendinti tampa privaloma Sąjungos lygmeniu.

III SKYRIUS

STEBĖSENA

18 straipsnis

Bendrosios išimties taikymo atšaukimas

Jei valstybė narė suteikia pagalbą, kuriai tariamai pagal šį reglamentą netaikytinas reikalavimas pranešti, tačiau nėra įvykdytos I–II skyriuose nustatytos sąlygos, Komisija, suteikusi tai valstybei narei galimybę pareikšti savo nuomonę, gali priimti sprendimą, kad apie visas ar kai kurias būsimas pagalbos priemones, kurias patvirtins atitinkama valstybė narė ir kurios kitu atveju atitiktų šio reglamento reikalavimus, turi būti pagal Sutarties 108 straipsnio 3 dalį pranešama Komisijai. Gali būti nustatyta, kad priemonės, apie kurias privaloma pranešti, yra tik tos, kuriomis teikiama tam tikrų rūšių pagalba arba kurios taikomos tam tikriems pagalbos gavėjams, arba tik tam tikrų atitinkamos valstybės narės institucijų patvirtinamos priemonės.

19 straipsnis

Informacijos ir ataskaitų teikimas

Valstybės narės teikia Komisijai toliau išvardytą informaciją:

a) per Komisijos elektroninę pranešimų sistemą – informacijos apie kiekvieną pagalbos priemonę, kuriai pagal šį reglamentą taikoma išimtis, santrauką pagal II priede nustatytą standartinę formą, kartu su prieigos prie viso pagalbos priemonės teksto, įskaitant jo pakeitimus, saitu per 20 darbo dienų nuo pagalbos priemonės įsigaliojimo;

b) elektronine forma – Komisijos reglamente (EB) Nr. 794/2004 ([33]) nurodytą metinę šio reglamento taikymo ataskaitą, apimančią Reglamente (EB) Nr. 794/2004 nurodytą informaciją apie kiekvienus ištisus metus arba kiekvieną metų dalį, kai taikomas šis reglamentas.

20 straipsnis

Vertinimas

1. Šis reglamentas pagalbos schemoms, kurioms taikomas *ex post* vertinimas pagal 2 dalį, taikomas tik laikotarpiu, kuris neviršija šešių mėnesių nuo jų įsigaliojimo pradžios, ar tokiu ilgesniu laikotarpiu, kokį Komisija gali nustatyti įvertinusi atitinkamai schemai parengtą vertinimo planą, nurodytą 8 dalyje.

([33]) 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinantis Tarybos reglamentą (ES) 2015/1589, nustatantį išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles, (OL L 140, 2004 4 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj).

2. Pagalbos schemų *ex post* vertinimas atliekamas, jei jų valstybės pagalbos biudžetas ar į apskaitą įtrauktos išlaidos viršija 150 mln. EUR bet kuriais konkrečiais metais arba 750 mln. EUR per visą jų trukmę. Visą trukmę sudaro pagalbos schemos trukmė kartu su bet kokios ankstesnės pagalbos schemos, kurios tikslas ir geografinė taikymo sritis buvo panašūs, trukme, pradedant nuo 2026 m. kovo 30 d. Reikalavimas atlikti *ex post* vertinimą taikomas tik tų pagalbos schemų, kurių bendra taikymo trukmė, pradedant nuo 2026 m. kovo 30 d., viršija trejus metus, atžvilgiu.

3. Reikalavimas atlikti *ex post* vertinimą gali būti netaikomas pagalbų schemų, kurios pradedamos taikyti iš karto po panašiu tikslu ir panašioje geografinėje vietovėje taikytos schemos, atžvilgiu, jei buvo atliktas tos schemos vertinimas ir pateikta galutinė jos vertinimo ataskaita pagal Komisijos patvirtintą vertinimo planą, kurioje nepadaryta jokių neigiamų išvadų. Tais atvejais, kai pagalbos schemos galutinė vertinimo ataskaita neatitinka patvirtinto vertinimo plano, ta schema nedelsiant sustabdoma. Jokiai paskesnei pagalbos schemai, susijusiai su tokia sustabdyta pagalbos schema, nėra taikoma bendroji išimtis.

4. Vertinimo plane nurodomi bent toliau išvardyti elementai: i) pagalbos schemos, kurią reikia įvertinti, tikslai; ii) vertinimo klausimai; iii) rezultatų rodikliai; iv) numatyta vertinimo vykdymo metodika; v) duomenų rinkimo reikalavimai; vi) siūlomas vertinimo laikas, įskaitant tarpinės ir galutinės vertinimo ataskaitų pateikimo datas; vii) nepriklausomos įstaigos, atliekančios vertinimą, arba jos vykdomai atrankai naudosimų kriterijų aprašymas ir viii) vertinimo viešumo užtikrinimo sąlygos.

5. *Ex post* vertinimo tikslas yra patikrinti, ar pasitvirtino prielaidos dėl pagalbos schemos suderinamumo ir ar laikomasi jos suderinamumo sąlygų ir, visų pirma, patikrinti pagalbos priemonės būtinumą ir veiksmingumą atsižvelgiant į jos bendruosius ir konkrečius tikslus. Be to, atliekant *ex post* vertinimą įvertinamas pagalbos schemos poveikis konkurencijai ir prekybai.

6. *Ex post* vertinimas atliekamas pagal Komisijos patvirtintą vertinimo planą.

7. Pagalbos schemų, kurioms taikomas 2 dalyje nurodytas reikalavimas atlikti vertinimą, vertinimo plano projektą valstybės narės Komisijai pateikia:

a) per 20 darbo dienų nuo pagalbos schemos įsigaliojimo, jei valstybės pagalbos biudžetas pagal tą schemą viršija 150 mln. EUR konkrečiais metais arba 750 mln. EUR per visą jos trukmę;

b) per 30 darbo dienų po reikšmingo pakeitimo, kuriuo pagalbos schemos biudžetas padidintas tiek, kad viršija 150 mln. EUR konkrečiais metais arba 750 mln. EUR per visą pagalbos schemos trukmę;

c) per 30 darbo dienų nuo tada, kai bet kuriais konkrečiais metais pagal tą pagalbos schemą patirtos 150 mln. EUR viršijusios išlaidos buvo įtrauktos į oficialiąją apskaitą.

8. Vertinimo plano projektas parengiamas pagal Komisijos nustatytą bendrą valstybės pagalbos vertinimo metodiką. Sprendimu, kuriuo patvirtinamas vertinimo planas, Komisija gali nuspręsti pradinį ilgiausią šešių mėnesių trukmės laikotarpį pratęsti. Valstybės narės paskelbia Komisijos patvirtintą vertinimo planą.

9. *Ex post* vertinimą atlieka nuo pagalbą teikiančios institucijos nepriklausomas ekspertas, remdamasis vertinimo planu. Parengiama kiekvieno vertinimo bent viena tarpinė ir viena galutinė ataskaita. Valstybės narės paskelbia abi ataskaitas.

10. Galutinė vertinimo ataskaita Komisijai pateikiama likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki schemos galiojimo pabaigos. Schemų, kurioms vertinimo reikalavimas taikomas per paskutinius dvejus jų įgyvendinimo metus, atveju tas laikotarpis gali būti sutrumpintas. Tiksli kiekvieno vertinimo apimtis ir tvarka nustatoma Komisijos sprendime, kuriuo patvirtinamas vertinimo planas. Pranešime apie bet kokią paskesnę pagalbos priemonę, kuria siekiama panašaus tikslo, apibūdinama, kaip atsižvelgta į vertinimo rezultatus.

21 straipsnis

Stebėsena

1. Kad Komisija galėtų stebėti pagalbą, kuriai pagal šį reglamentą netaikomas reikalavimas pranešti, valstybės narės saugo išsamius duomenų įrašus, apimančius informaciją ir patvirtinamuosius dokumentus, reikalingus atitikčiai visoms šiame reglamente nustatytoms sąlygoms nustatyti. Tokie duomenų įrašai saugomi 10 metų nuo *ad hoc* pagalbos suteikimo dienos arba nuo tos dienos, kai suteikta paskutinė individuali pagalba pagal pagalbos schemą.

2. Kai pagal pagalbos schemas fiskalinė pagalba teikiama automatiškai, pavyzdžiui, pagalbos gavėjų mokesčių deklaracijų pagrindu, ir kai neatliekama *ex ante* tikrinimo, ar kiekvienas pagalbos gavėjas atitinka visas suderinamumo sąlygas, valstybės narės reguliariai tikrina, atlikdamos bent *ex post* tikrinimą ir tikrinimą sudarytos imties pagrindu, ar įvykdytos visos suderinamumo sąlygos, ir padaro reikiamas išvadas. Valstybės narės saugo išsamius tų tikrinimų duomenų įrašus bent dešimt metų nuo tikrinimų atlikimo dienos.

3. Komisija gali kiekvienos valstybės narės prašyti pateikti visą informaciją ir patvirtinamuosius dokumentus, kuriuos Komisija laiko reikalingais šio reglamento taikymui stebėti, įskaitant 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją. Atitinkama valstybė narė prašomą informaciją ir patvirtinamuosius dokumentus pateikia Komisijai per 20 darbo dienų nuo tada, kai gauna prašymą, arba per ilgesnį terminą, jei toks terminas nustatytas tame prašyme.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šis reglamentas taikomas iki jo įsigaliojimo teikiamai individualiai pagalbai, jeigu pagalba tenkina visas šiame reglamente, išskyrus 9 straipsnį, nustatytas sąlygas.

2. Bet kokią pagalbą, kuri netenkina atleidimo nuo šiame reglamente nustatyto reikalavimo pranešti sąlygų, Komisija vertina atsižvelgdama į atitinkamas Komisijos priimtas sistemas, gaires, komunikatus ir pranešimus.

3. Pasibaigus šio reglamento taikymo laikotarpiui, visoms pagalbos schemoms, kurioms pagal šį reglamentą taikoma reikalavimo pranešti išimtis, ši išimtis toliau taikoma šešių mėnesių suderinimo laikotarpiu.

Pasibaigus šiam taikymo laikotarpiui, šiame reglamente nustatytos taisyklės gali būti toliau taikomos pagalbai, teikiamai iš 2028–2034 m. programavimo laikotarpiu pagal pasidalijamojo valdymo principą įgyvendinamų Sąjungos fondų.

23 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja 2026 m. kovo 30 d.

Jis taikomas iki 2034 m. gruodžio 31 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2026 m. kovo 16 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

I PRIEDAS

MVĮ APIBRĖŽTIS

1 straipsnis

Įmonė

Įmonė yra bet kuris ekonominę veiklą vykdantis subjektas, nepriklausomai nuo jo teisinio statuso. Tai visų pirma savarankiškai dirbantys asmenys ir šeimos verslo įmonės, vykdantys amatų ar kitokią veiklą, ir reguliarią ekonominę veiklą vykdančios ūkinės bendrijos arba asociacijos.

2 straipsnis

Darbuotojų skaičius ir finansinės ribos, į kuriuos atsižvelgiama nustatant įmonės kategoriją

1. Labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių (toliau – MVĮ) kategorijai priklauso įmonės, kuriose dirba mažiau kaip 250 asmenų ir kurių metinė apyvarta neviršija 50 mln. EUR, ir (arba) bendra metinė balanso suma neviršija 43 mln. EUR.

2. MVĮ kategorijoje mažoji įmonė apibrėžiama kaip įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 50 asmenų ir kurios metinė apyvarta ir (arba) metinė balanso suma neviršija 10 mln. EUR.

3. MVĮ kategorijoje labai maža įmonė apibrėžiama kaip įmonė, kurioje dirba mažiau kaip 10 asmenų ir kurios metinė apyvarta ir (arba) metinė balanso suma neviršija 2 mln. EUR.

3 straipsnis

Įmonių rūšys, į kurias atsižvelgiama apskaičiuojant darbuotojų skaičių ir finansines sumas

1. Savarankiška įmonė – įmonė, kuri nepriskiriama prie įmonių partnerių, kaip apibrėžta 2 dalyje, arba prie susijusių įmonių, kaip apibrėžta 3 dalyje.

2. Įmonės partnerės – visos įmonės, kurios nepriskiriamos prie susijusių įmonių, kaip apibrėžta 3 dalyje, ir kurios viena su kita susietos tokiu santykiu: įmonė (pradinės grandies įmonė) viena arba kartu su kita ar kitomis susijusiomis įmonėmis, kaip apibrėžta 3 dalyje, turi 25 % ar daugiau kitos įmonės (galutinės grandies įmonės) kapitalo arba balsavimo teisių.

Tačiau įmonė gali būti laikoma savarankiška (neturinčia įmonės partnerės) net jei 25 % ribą pasiekia arba viršija šie investuotojai, kurie atskirai arba kartu nėra susiję, kaip apibrėžta 3 punkte, su konkrečia įmone:

a) viešos investicinės korporacijos, rizikos kapitalo įmonės, asmenys arba asmenų grupės, reguliariai vykdantys rizikos kapitalo investavimo veiklą, investuojantys nuosavą kapitalą į nekotiruojamą verslą (neformalūs investuotojai), jeigu tų neformalių investuotojų bendra investicijų į tą pačią įmonę suma yra mažesnė kaip 1 250 000 EUR;

b) universitetai ar pelno nesiekiantys mokslinių tyrimų centrai;

c) instituciniai investuotojai, įskaitant regioninės plėtros fondus;

d) savarankiškos vietos valdžios institucijos, kurių metinis biudžetas mažesnis kaip 10 mln. EUR ir kurių vietovėse gyvena mažiau kaip 5 000 gyventojų.

3. Susijusios įmonės – įmonės, kurios viena su kita susietos kuriais nors iš šių santykių:

a) viena įmonė turi kitos įmonės akcininkų arba narių balsavimo teisių daugumą;

b) viena įmonė turi teisę skirti arba atleisti daugumą kitos įmonės administracinio, valdymo arba priežiūros organo narių;

c) viena įmonė turi teisę kitai įmonei daryti lemiamą poveikį pagal su šia įmone sudarytą sutartį arba pagal steigimo sutarties ar įstatų nuostatą;

d) viena įmonė, kuri yra kitos įmonės akcininkė arba narė, pagal susitarimą su kitais tos įmonės akcininkais ar nariais viena kontroliuoja tos įmonės akcininkų arba narių balsavimo teisių daugumą.

Preziumuojama, kad lemiamo poveikio nėra, jei 2 dalies antroje pastraipoje išvardyti investuotojai patys tiesiogiai ar netiesiogiai nedalyvauja valdant tą įmonę, ir tai neturi jokio poveikio jų, kaip akcininkų, teisėms.

Įmonės, susietos kokiais nors pirmoje pastraipoje išvardytais santykiais per vieną ar daugiau kitų įmonių arba kurį nors iš 2 dalyje minėtų investuotojų, taip pat laikomos susijusiomis įmonėmis.

Įmonės, tokiais santykiais susietos per fizinį asmenį ar bendrai veikiančių fizinių asmenų grupę, taip pat laikomos susijusiomis įmonėmis, jei jos savo veiklą arba dalį veiklos vykdo toje pačioje atitinkamoje rinkoje arba gretimosiose rinkose.

Gretimąja rinka laikoma produkto ar paslaugos rinka, esanti gretimoje pradinėje ar galutinėje grandyje prie atitinkamos rinkos.

4. Išskyrus 2 dalies antroje pastraipoje numatytus atvejus, įmonė negali būti laikoma MVĮ, jei 25 % ar daugiau kapitalo arba balsavimo teisių atskirai ar bendrai, tiesiogiai arba netiesiogiai kontroliuoja viena ar daugiau viešųjų įstaigų.

5. Įmonės gali deklaruoti, kad turi savarankiškos įmonės, įmonės partnerės ar susijusios įmonės statusą, taip pat skelbti duomenis apie 2 straipsnyje nustatytas ribas. Deklaruoti galima net tuo atveju, jei kapitalas yra pasiskirstęs taip, kad neįmanoma tiksliai nustatyti, kas jį valdo. Deklaruoti galima net tuo atveju, jei kapitalas yra pasiskirstęs taip, kad neįmanoma tiksliai nustatyti, kas jį valdo; tokiu atveju įmonė gali gera valia deklaruoti, kad gali teisėtai preziumuoti, jog kita įmonė arba bendrai kelios susijusios įmonės neturi 25 % arba daugiau kapitalo ar balsavimo teisių. Tokios deklaracijos nedaro poveikio nekliudoma atlikti nacionalinėse arba ES taisyklėse numatytoms patikroms ar tyrimams.

4 straipsnis

Duomenys, pagal kuriuos apskaičiuojamas darbuotojų skaičius bei finansinės sumos, ir ataskaitinis laikotarpis

1. Darbuotojų skaičiui ir finansinėms sumoms apskaičiuoti imami vėliausio patvirtinto ataskaitinio laikotarpio duomenys, ir jie skaičiuojami metams. Skaičiuojant atsižvelgiama į duomenis, gautus nuo sąskaitų uždarymo datos. Skaičiuojant apyvartą, iš gautos sumos išskaičiuojamas pridėtinės vertės mokestis (PVM) ir kiti netiesioginiai mokesčiai.

2. Jei sąskaitų uždarymo dieną paaiškėja, kad įmonės metiniai duomenys apie darbuotojų skaičių ar finansines sumas viršijo arba nepasiekė 2 straipsnyje nurodytų ribų, toks faktas nenulemia vidutinės, mažosios ar labai mažos įmonės statuso netekimo ar įgijimo, jeigu tos ribos neviršijamos du ataskaitinius laikotarpius iš eilės.

3. Naujai įsteigtų įmonių, kurių sąskaitos dar nepatvirtintos, naudotini duomenys yra išvedami pagal per finansinius metus apskaičiuotą *bona fide* įvertį.

5 straipsnis

Darbuotojų skaičius

Darbuotojų skaičius atitinka metinių darbo vienetų (MDV) skaičių, t. y. visą darbo dieną aptariamoje įmonėje arba jos vardu visus ataskaitinius metus dirbančių darbuotojų skaičių. Ne visus metus išdirbę asmenys, taip pat ne visą darbo dieną, neatsižvelgiant į jos trukmę, dirbę asmenys ir sezoniniai darbuotojai sudaro MDV dalis. Personalą sudaro:

a) darbuotojai;

b) įmonei pavaldžioje įmonėje dirbantys asmenys ir asmenys, pagal nacionalinę teisę laikomi tokios įmonės darbuotojais;

c) savininkai vadovai;

d) partneriai, įmonėje vykdantys reguliarią veiklą ir gaunantys iš įmonės finansinės naudos.

Gamybinę praktiką atliekantys asmenys arba studentai, besimokantys profesijos pagal gamybinės praktikos ar profesinio mokymo sutartis, į personalą neįtraukiami. Į motinystės ar vaiko priežiūros atostogų trukmę neatsižvelgiama.

6 straipsnis

Įmonės duomenų nustatymas

1. Savarankiškos įmonės duomenys, įskaitant personalo narių skaičių, nustatomi remiantis tik tos įmonės ataskaitų duomenimis.

2. Įmonių partnerių arba susijusių įmonių turinčios įmonės duomenys, įskaitant darbuotojų skaičių, nustatomi pagal įmonės ataskaitų duomenis ir kitus įmonės duomenis arba, jei yra, pagal įmonės konsoliduotųjų ataskaitų duomenis ar pagal konsoliduotųjų ataskaitų, į kurias įmonė įtraukta jas konsoliduojant, duomenis.

Prie pirmoje pastraipoje nurodytų duomenų pridedami įmonės partnerės – artimiausios pradinės grandies įmonės arba galutinės grandies įmonės – duomenys. Duomenys pridedami proporcingai kapitalo arba balsavimo teisių (pasirenkant didesnį skaičių) procentinei daliai. Kryžminio akcijų valdymo atveju imama didesnė procentinė dalis.

Prie pirmojoje ir antrojoje pastraipose nurodytų duomenų pridedama įmonės, kuri tiesiogiai arba netiesiogiai susijusi su aptariamąja įmone, 100 % duomenų, jei tie duomenys nėra jau įtraukti į sąskaitas konsolidavimo metu.

3. Taikant 2 dalį aptariamos įmonės partnerių duomenys yra gaunami remiantis jų ataskaitų duomenimis ir kitais, jei yra, konsoliduotais, jų duomenimis. Prie tų duomenų pridedama 100 % įmonių, susijusių su tomis įmonėmis partnerėmis, duomenų, nebent jų duomenys jau yra įtraukti į ataskaitas konsolidavimo metu.

Taikant tą pačią 2 dalį su aptariama įmone susijusių įmonių duomenys yra gaunami remiantis jų ataskaitų duomenimis ir kitais, jei yra, konsoliduotais, jų duomenimis. Prie tų duomenų pridedami *pro rata* bet kokių tos susijusios įmonės įmonių partnerių – artimiausių pradinės grandies įmonių arba galutinės grandies įmonių – duomenys, nebent tų duomenų procentinė dalis, bent jau proporcinga procentinei daliai, nurodytai 2 dalies antroje pastraipoje, jau yra įtraukta į konsoliduotąsias ataskaitas.

4. Jei įmonės konsoliduotose ataskaitose nėra duomenų apie personalo narių skaičių, šis skaičius apskaičiuojamas proporcingai sudedant jos įmonių partnerių duomenis ir pridedant įmonių, su kuriomis aptariama įmonė susijusi, duomenis.

II PRIEDAS

INFORMACIJA APIE VALSTYBĖS PAGALBĄ, KURIAI PAGAL ŠIO REGLAMENTO SĄLYGAS TAIKOMA IŠIMTIS

I DALIS. Teiktina naudojant nustatytą Komisijos elektroninę pranešimų sistemą, kaip nurodyta 19 straipsnyje

Pagalbos numeris	*[pildo Komisija]*	
Valstybė narė	.....	
Valstybės narės nuorodos numeris	.....	
Regionas	Regiono (-ų) pavadinimas (NUTS) ([1])	Regioninės pagalbos statusas ([2]) ....
pagalbą teikianti institucija	Pavadinimas	.....
	Pašto adresas Svetainės adresas	....
Pagalbos priemonės pavadinimas	.....	
Nacionalinis teisinis pagrindas (nuoroda į atitinkamą oficialųjį valstybės leidinį)	.....	
Interneto nuoroda į visą pagalbos priemonės tekstą	.....	
Priemonės rūšis	☐ Schema	
	☐ *Ad hoc* pagalba	Pagalbos gavėjo pavadinimas ir grupė ([3]), kuriai jis priklauso .....
Esamos pagalbos schemos arba *ad hoc* pagalbos priemonės pakeitimas		Komisijos suteiktas pagalbos numeris SA .....
	☐ Pratęsimas	
	☐ Pakeitimas	
Trukmė ([4])	☐ Schema	mmmm mm dd – mmmm mm dd
Pagalbos suteikimo data	☐ *Ad hoc* pagalba	mmmm mm dd
Atitinkamas (-i) ekonomikos sektorius (-iai)	☐ Visi ekonomikos sektoriai, atitinkantys pagalbos skyrimo reikalavimus	
	☐ Atskiri sektoriai. Nurodyti NACE grupės lygmeniu ([5])	.....
Pagalbos gavėjo rūšis	☐ MVĮ	
	☐ Mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės	
	☐ Didelės įmonės	
Numatomas pagalbos gavėjų skaičius:	☐ iki 10 ☐ nuo 11 iki 50 ☐ nuo 51 iki 100 ☐ nuo 101 iki 500 ☐ nuo 501 iki 1 000 ☐ daugiau nei 1 000	

Biudžetas	Pagal schemą planuojamo biudžeto bendra metinė suma ([6])	Nacionaline valiuta … (sveikaisiais skaičiais)	
	Įmonei skirtos *ad hoc* pagalbos bendra suma ([7])	Nacionaline valiuta … (sveikaisiais skaičiais)	
Pagalbos priemonė	☐ Dotacija / palūkanų normų subsidija		
	☐ Paskola / grąžintini avansai		
	☐ Garantija (kai tinkama, nurodyti Komisijos sprendimą) ([8]) Nuoroda į Komisijos sprendimą: SA		
	☐ Mokesčių lengvata arba atleidimas nuo mokesčių		
	☐ Investicijos į nuosavą kapitalą arba kvazinuosavą kapitalą		
	☐ Kita *[nurodykite]* ..... Nurodyti, kuriai iš šių platesnių kategorijų galima priskirti pagalbos priemonę pagal jos poveikį / funkciją: ☐ dotacija ☐ paskola ☐ garantija ☐ mokesčių lengvata ☐ investicijos į nuosavą kapitalą arba kvazinuosavą kapitalą		
☐ Jeigu bendrai finansuojama iš ES fondo (-ų)	ES fondo (-ų) pavadinimas (-ai):	Finansavimo suma (pagal ES fondą)	Nacionaline valiuta … (sveikaisiais skaičiais) ....

([1]) NUTS – bendras teritorinių statistinių vienetų klasifikatorius. Paprastai nurodomas 2 lygmens regionas.
([2]) SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktas (statusas „A“), SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktas (statusas „C“), neremiamos vietovės, t. y. regioninės pagalbos skyrimo reikalavimų neatitinkančios vietovės (statusas „N“).
([3]) Taikant Sutartyje nustatytas konkurencijos taisykles ir šį reglamentą, įmonė yra ekonominę veiklą vykdantis subjektas, nepriklausomai nuo jo teisinio statuso į finansavimo būdo. Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad to paties subjekto (teisiškai ar *de facto*) kontroliuojami subjektai turėtų būti laikomi viena įmone.
([4]) Laikotarpis, per kurį pagalbą teikianti institucija gali įsipareigoti suteikti pagalbą.
([5]) NACE 2,1 red. Europos bendrijos statistinis ekonominės veiklos rūšių klasifikatorius. Paprastai sektorius nurodomas grupės lygmeniu.
([6]) Jei taikoma pagalbos schema: nurodyti pagal schemą planuojamo biudžeto bendrą metinę sumą arba numatomą mokesčių nuostolį per metus visoms pagal schemą numatytoms pagalbos priemonėms.
([7]) Jei skiriama *ad hoc* pagalba, nurodyti bendrą pagalbos sumą arba negautus mokesčius.
([8]) Kai tinkama, nuoroda į Komisijos sprendimą, kuriuo patvirtinama bendrojo subsidijos ekvivalento apskaičiavimo metodika pagal šio reglamento 5 straipsnio 2 dalies d punktą.

II DALIS. Teiktina per sukurtą Komisijos elektroninę pranešimo sistemą, kaip nustatyta 19 straipsnyje

[Nurodykite, pagal kurią šio reglamento nuostatą įgyvendinama pagalbos priemonė.]

Pagrindinis tikslas	Didžiausias pagalbos intensyvumas, išreikštas tinkamų finansuoti išlaidų proc.	Didžiausia pagalbos suma nacionaline valiuta sveikaisiais skaičiais
Veiklos pagalbos schema, skirta transporto išorės sąnaudoms mažinti (10 straipsnis)	… (pagal pagalbos schemą per metus)	….

Pagrindinis tikslas		Didžiausias pagalbos intensyvumas, išreikštas tinkamų finansuoti išlaidų proc.	Didžiausia pagalbos suma nacionaline valiuta sveikaisiais skaičiais
Veiklos pagalbos schema, skirta naujų komercinių krovininio geležinkelių transporto ir krovininio vidaus vandenų transporto jungčių eksploatacijai pradėti (11 straipsnis)	Pirmieji veiklos metai	…	……
	Antrieji veiklos metai	…	
	Tretieji veiklos metai	…	
	Ketvirtieji veiklos metai	…	
	Penktieji veiklos metai	…	
Investicinės pagalbos schema geležinkelių paslaugų įrenginiams, vidaus vandenų kelių infrastruktūros objektams ir geležinkelių ar vidaus vandenų kelių daugiarūšio transporto infrastruktūros objektams (12 straipsnis)		… (projektui)	….
Ad hoc investicinė pagalba geležinkelių ar vidaus vandenų kelių krovinių terminalams (12 straipsnis)		… (projektui)	…
Investicinės pagalbos schema, skirta privatiems privažiuojamiesiems geležinkelio keliams (13 straipsnis)		… (projektui)	….
Investicinės pagalbos schema, skirta geležinkelių ar vidaus vandenų transporto priemonėms įsigyti (14 straipsnis)		… (pagrindinės paskolos sumos)	….
Investicinės pagalbos schema, skirta įvairiarūšio krovinių vežimo vienetams arba laivuose naudojamiems kranams įsigyti (15 straipsnis)	Įvairiarūšio krovinių vežimo vienetai	…	….
	Laivuose naudojami kranai	…	
Investicinės pagalbos schema, skirta sąveikai didinti (16 straipsnis)	3 dalies a ir b punktuose nurodyti investicijų projektai	…	…
	3 dalies c–j punktuose nurodyti investicijų projektai	…	
Investicinės pagalbos schema, skirta techniniam pritaikymui ir modernizavimui darniojo sausumos transporto sektoriuose (17 straipsnis)		…	….

III PRIEDAS

NUOSTATOS DĖL INFORMACIJOS SKELBIMO PAGAL 9 STRAIPSNIO 1 DALIES C PUNKTĄ IR 2 DALĮ

Skelbiama ši informacija apie skirtą individualią pagalbą, kaip nustatyta 9 straipsnio 1 dalies c punkte:

a) pagalbos gavėjo pavadinimas;

b) pagalbos gavėjo identifikatorius;

c) įmonės rūšis (MVĮ / MVKĮ / didelė įmonė) pagalbos suteikimo dieną;

d) regionas, kuriame įsisteigęs pagalbos gavėjas, NUTS II lygmeniu ([1]);

e) veiklos sektorius NACE grupės lygmeniu ([2]);

f) pagalbos priemonė, nurodyta sveikaisiais skaičiais nacionaline valiuta ([3]);

g) pagalbos priemonė ([4]) (dotacija / palūkanų subsidija, paskola / grąžintini avansai / kompensuojamoji dotacija, garantija, mokesčių lengvata ar atleidimas nuo mokesčių, investicijos į nuosavą kapitalą arba kvazinuosavą kapitalą, kita *[nurodyti]*);

h) pagalbos suteikimo data;

i) pagalbos tikslas;

j) pagalbą teikianti institucija;

k) pagalbos priemonės registracijos numeris ([5]).

Kaip nustatyta 9 straipsnio 2 dalyje, kai valstybės narės tvarko savo išsamias valstybės pagalbai skirtas interneto svetaines taip, kad informacija būtų lengvai prieinama, informacija skelbiama duomenų skaičiuoklės formatu, kuriuo naudojantis galima atlikti duomenų paiešką, juos gauti ir nesunkiai paskelbti internete, pvz., CSV ar XML formatu. Prieiga prie svetainės suteikiama visoms suinteresuotoms šalims be apribojimų. Prieiga prie svetainės suteikiama netaikant reikalavimo iš anksto užsiregistruoti.

([1]) NUTS – bendras teritorinių statistinių vienetų klasifikatorius. Paprastai nurodomas 2 lygmens regionas.

([2]) 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1893/2006, nustatantis statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 bei tam tikrus EB reglamentus dėl konkrečių statistikos sričių (OL L 393, 2006 12 30, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1893/oj).

([3]) Veiklos pagalbos atveju – metinė pagalbos kiekvienam gavėjui suma. Investicinės pagalbos atveju – investicijos suma. Priemonių pagal 14 straipsnį atveju – bendrasis subsidijos ekvivalentas.

([4]) Jei pagalba teikiama pagal kelias pagalbos priemones, pagalbos suma nurodoma pagal priemonę.

([5]) Komisijos suteiktas pagal šio reglamento 19 straipsnyje nurodytą procedūrą.

IV PRIEDAS

MVKĮ APIBRĖŽTIS

Mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių apibrėžtis

1. Įmonė

Įmonė yra bet kuris ekonominę veiklą vykdantis subjektas, nepriklausomai nuo jo teisinio statuso. Įmone laikomos ir reguliarią ekonominę veiklą vykdančios ūkinės bendrijos ar asociacijos.

2. Darbuotojų skaičius ir finansinės viršutinės ribos

Mažų vidutinės kapitalizacijos įmonių kategorijai priklauso įmonės, kurios pagal I priedą nėra mažosios ir vidutinės įmonės, kuriose dirba mažiau kaip 750 asmenų ir kurių metinė apyvarta neviršija 150 mln. EUR arba bendra metinio balanso suma neviršija 129 mln. EUR.

3. Įmonių rūšys, į kurias atsižvelgiama apskaičiuojant darbuotojų skaičių ir finansines sumas

3.1. Savarankiška įmonė – įmonė, kuri nepriskiriama prie įmonių partnerių, kaip apibrėžta 3.2 punkte, arba prie susijusių įmonių, kaip apibrėžta 3.5 punkte.

3.2. Įmonės partnerės – visos įmonės, kurios pagal 3.4 punktą neklasifikuojamos kaip susijusios įmonės, kai įmonė (pradinės grandies įmonė) viena arba kartu su kita ar kitomis susijusiomis įmonėmis, kaip apibrėžta 3.5 punkte, turi 25 % ar daugiau kitos įmonės (galutinės grandies įmonės) kapitalo arba balsavimo teisių.

3.3. Išskyrus 3.4 punkte nustatytus atvejus, įmonė nelaikoma maža vidutinės kapitalizacijos įmone, jei 25 % ar daugiau kapitalo arba balsavimo teisių atskirai ar bendrai tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja viena ar daugiau viešųjų institucijų.

3.4. Nukrypsant nuo 3.2 punkto, įmonė gali būti laikoma savarankiška (neturinčia įmonės partnerės), net jeigu 25 % arba daugiau jos kapitalo ar balsavimo teisių turi toliau nurodyti investuotojai, jeigu tie investuotojai atskirai arba bendrai nėra susiję, kaip apibrėžta 3.5 dalyje, su ta įmone:

a) viešos investicinės korporacijos, rizikos kapitalo arba privataus akcinio kapitalo fondai, asmenys arba asmenų grupės, reguliariai vykdantys rizikos kapitalo investavimo veiklą, investuojantys nuosavą kapitalą į nekotiruojamą verslą (neformalūs investuotojai), jeigu tų neformalių investuotojų bendra investicijų į tą pačią įmonę suma yra mažesnė kaip 5 000 000 EUR;

b) universitetai ar pelno nesiekiantys mokslinių tyrimų centrai;

c) instituciniai investuotojai, įskaitant regioninės plėtros fondus;

d) savarankiškos vietos valdžios institucijos, kurių metinis biudžetas mažesnis kaip 10 mln. EUR ir kurių vietovėse gyvena mažiau kaip 5 000 gyventojų.

3.5. Susijusios įmonės – įmonės, kurios viena su kita susietos kuriais nors iš šių santykių:

a) viena įmonė turi kitos įmonės akcininkų arba narių balsavimo teisių daugumą;

b) viena įmonė turi teisę skirti arba atleisti daugumą kitos įmonės administracinio, valdymo arba priežiūros organo narių;

c) viena įmonė turi teisę kitai įmonei daryti lemiamą poveikį pagal su šia įmone sudarytą sutartį arba pagal steigimo sutarties ar įstatų nuostatą;

d) viena įmonė, kuri yra kitos įmonės akcininkė arba narė, pagal susitarimą su kitais tos įmonės akcininkais ar nariais viena kontroliuoja tos įmonės akcininkų arba narių balsavimo teisių daugumą.

Preziumuojama, kad lemiamo poveikio nėra, jei 3.4 punkte išvardyti investuotojai patys tiesiogiai ar netiesiogiai nedalyvauja valdant tą įmonę, ir tai nepaveikia jų, kaip akcininkų, teisių.

3.5.1. Įmonės, susietos kokiais nors 3.5 punkte nurodytais santykiais per vieną ar daugiau kitų įmonių arba kurį nors iš 3. 4 punkte nurodytų investuotojų, taip pat laikomos susijusiomis įmonėmis.

3.5.2. Įmonės, susietos 3.5 punkte nurodytais santykiais per fizinį asmenį ar bendrai veikiančių fizinių asmenų grupę, taip pat laikomos susijusiomis įmonėmis, jei jos savo veiklą arba dalį veiklos vykdo toje pačioje atitinkamoje rinkoje arba gretimosiose rinkose. Šiame punkte „gretimoji rinka“ – produkto ar paslaugos rinka, esanti gretimoje pradinėje ar galutinėje grandyje prie atitinkamos rinkos.

3.5.3. Jeigu alternatyvaus investavimo fondas, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/61/ES ([1]) 4 straipsnio 1 dalies a punkte, investavo į įmonę, 3.5 punkto tikslais „susijusiomis įmonėmis“ neturėtų būti laikoma:

a) ta įmonė ir tas alternatyvaus investavimo fondas;

b) ta įmonė ir to alternatyvaus investavimo fondo valdytojas;

c) ta įmonė ir kita įmonė, į kurią investavo tas alternatyvaus investavimo fondas.

Pirma pastraipa taikoma, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

a) alternatyvaus investavimo fondas ir jo valdytojas bei atitinkamos įmonės tvarko atskirus apskaitos įrašus;

b) alternatyvaus investavimo fondas ir jo valdytojas turi iš anksto nustatytą investavimo strategiją pasitraukti iš atitinkamos įmonės ar įmonių, be kita ko, realizuodami savo vertę parduodant įmonę ar kitomis priemonėmis.

3.6. Įmonės gali deklaruoti, kad turi savarankiškos įmonės, įmonės partnerės ar susijusios įmonės statusą, taip pat paskelbti duomenis apie 2 punkte nustatytas ribas. Tai deklaruoti galima net jei įmonės kapitalas yra paskirstytas taip, kad neįmanoma tiksliai nustatyti, kas jį valdo: tokiu atveju įmonė gali bona fide deklaruoti galinti teisėtai preziumuoti, kad jokia kita įmonė atskirai ar kelios susijusios įmonės kartu nevaldo 25 % ar didesnės jos kapitalo ar balsavimo teisių dalies. Tokios deklaracijos nedaro poveikio nacionalinėse ar Sąjungos taisyklėse numatytiems tikrinimams ir tyrimams.

4. Duomenys, pagal kuriuos apskaičiuojamas darbuotojų skaičius bei finansinės sumos, ir ataskaitinis laikotarpis

4.1. Darbuotojų skaičiui ir finansinėms sumoms apskaičiuoti imami vėliausio patvirtinto ataskaitinio laikotarpio duomenys, ir jie apskaičiuojami metams. Skaičiuojant atsižvelgiama į duomenis, gautus nuo sąskaitų uždarymo datos. Skaičiuojant apyvartą, iš gautos sumos išskaičiuojamas pridėtinės vertės mokestis ir kiti netiesioginiai mokesčiai.

4.2. Jeigu pagal paskutinės metinio ataskaitinio laikotarpio dienos duomenis įmonė viršijo 2 punkte nustatytą darbuotojų skaičiaus ribą ar finansines viršutines ribas arba nusileido žemiau jų, toks faktas nenulemia mažos vidutinės kapitalizacijos įmonės statuso netekimo ar įgijimo, jeigu tos ribos neviršijamos du ataskaitinius laikotarpius iš eilės.

([1]) 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/61/ES dėl alternatyvaus investavimo fondų valdytojų, kuria iš dalies keičiami direktyvos 2003/41/EB ir 2009/65/EB bei reglamentai (EB) Nr. 1060/2009 ir (ES) Nr. 1095/2010 (OL L 174, 2011 7 1, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/61/oj).

4.3. Naujai įsteigtų įmonių, kurių ataskaitos dar nepatvirtintos, naudotini duomenys yra išvedami pagal per finansinius metus apskaičiuotą *bona fide* įvertį.

5. Darbuotojų skaičius

5.1. Darbuotojų skaičius atitinka visą darbo dieną konkrečioje įmonėje arba jos vardu visus ataskaitinius metus dirbančių darbuotojų skaičių („metiniai darbo vienetai“). Ne visus metus išdirbusių asmenų, ne visą darbo dieną, neatsižvelgiant į jos trukmę, dirbusių asmenų ir sezoninių darbuotojų darbas sudaro metinių darbo vienetų dalis. Darbuotojų skaičių sudaro:

a) darbuotojai;

b) įmonei pavaldžioje įmonėje dirbantys asmenys ir asmenys, pagal nacionalinę teisę laikomi tokios įmonės darbuotojais;

c) savininkai vadovai;

d) partneriai, įmonėje vykdantys reguliarią veiklą ir gaunantys iš įmonės finansinės naudos.

5.2. Gamybinę praktiką atliekantys asmenys arba studentai, besimokantys profesijos pagal gamybinės praktikos ar profesinio mokymo sutartis, į personalą neįtraukiami. Į motinystės ar vaiko priežiūros atostogų trukmę neatsižvelgiama.

6. Įmonės duomenų nustatymas

6.1. Savarankiškos įmonės duomenys, įskaitant personalo narių skaičių, nustatomi remiantis tik tos įmonės ataskaitų duomenimis.

6.2. Įmonių partnerių arba susijusių įmonių, kaip apibrėžta 3 punkte, turinčios įmonės duomenys, įskaitant darbuotojų skaičių, nustatomi pagal įmonės ataskaitų duomenis ir kitus įmonės duomenis arba, jei yra, pagal įmonės konsoliduotųjų ataskaitų duomenis ar pagal konsoliduotųjų ataskaitų, į kurias įmonė įtraukta konsoliduojant, duomenis.

Prie pirmoje pastraipoje nurodytų duomenų pridedami įmonės partnerės – artimiausios pradinės grandies įmonės arba galutinės grandies įmonės – duomenys. Duomenys pridedami proporcingai kapitalo arba balsavimo teisių (pasirenkant didesnį skaičių) procentinei daliai. Kryžminės kapitalo dalių nuosavybės atveju imama didesnė procentinė dalis.

Prie pirmojoje ir antrojoje pastraipose nurodytų duomenų pridedama įmonės, kuri tiesiogiai arba netiesiogiai susijusi su aptariamąja įmone, 100 % duomenų, jei tie duomenys nėra jau įtraukti į sąskaitas konsolidavimo metu.

6.3. Taikant 6.2 punktą aptariamos įmonės partnerių duomenys yra gaunami remiantis jų ataskaitų duomenimis ir kitais, jei yra, konsoliduotais, jų duomenimis. Prie tų duomenų pridedama 100 % įmonių, susijusių su tomis įmonėmis partnerėmis, rodiklių, jeigu tie rodikliai nėra jau įtraukti į sąskaitas konsolidavimo metu;

Taikant 6.2 punktą, su konkrečia įmone susijusių įmonių duomenys yra gaunami iš jų ataskaitų ir kitų duomenų (jei yra, konsoliduotų). Prie tų duomenų pridedami *pro rata* tos susijusios įmonės bet kokių galimų įmonių partnerių – artimiausių pradinės grandies įmonių arba galutinės grandies įmonių – duomenys, nebent tų duomenų procentinė dalis, bent jau proporcinga procentinei daliai, nurodytai 6.2 punkto antroje pastraipoje, jau yra įtraukta į konsoliduotąsias ataskaitas.

6.4. Jei įmonės konsoliduotose ataskaitose nėra duomenų apie darbuotojų skaičių, šis skaičius apskaičiuojamas proporcingai sudedant jos įmonių partnerių duomenis ir pridedant įmonių, su kuriomis konkreti įmonė susijusi, duomenis.